БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 291 (18.169). ● 18 декабрь 1981 йил, жума ● Баҳоси 2 тийин.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

РЕКОНСТРУКЦИЯ ТУФАЙЛИ

ЧОРТОҚ тикувчилик фабрикаси яқинда реконструкция қилиб бўлинди. Йил бошидан буён ишлаб чиқаришни тўхтатмаган ҳолда элликта машинани янги, янада тезкор машиналар билан алмаштирилди. Натижада тикувчиларнинг меҳнат унумдорлиги ўтган йилга нисбатан ўн бир процент ошди. Бу эса фабрика тайёрлаётган маҳсулотларнинг ҳажмини тағин ҳам оширишга имкон берди.

Чортоқ тикувчилари СССРнинг 60 йиллиги шарафига зарбдор вахтада туриб, беш йилликнинг биринчи йили учун қабул қилган социалистик мажбуриятларини муддатидан икки ой олдин бажардилар. Савдо тармоқларига планга қўшимча 150 минг сўмликка яқин маҳсулот юборилди.

ЙЎЛЧИЛАР МАРРАСИ

ЗОМИН йўл-ремонт қурилиш бошқармаси коллективи қишлоқ йўлларини кенгайтиришда жонбозлик кўрсатмоқда. Бошқарманинг автогрейдерчилари Рустам Сирожиддинов ва Бозорбой Аввалбековлар ҳар куни нормани икки баравар ошириб бажариб, ҳамкасбларига намуна бўлмоқдалар. Улар бажарган ишларни комиссия ҳамиша аъло баҳода қабул қилиб олмоқда. Илғор йўлчилар ўн биринчи беш йилликда ўн йиллик топшириқни бажаришга сўз берган ўн беш нафар ташаббускорнинг ҳаракатини коллективда биринчи бўлиб қўллаб-қувватлаган эдилар. Бошқарма шоферлари, экскаваторчилари, тракторчилари, асфальт ётқизувчилари илғорлардан ўрнак олиб меҳнатда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Коллектив СССРнинг 60 йиллиги шарафига зарбдор вахтада туриб ишлаб, беш йилликни тўрт йилда бажаришга сўз берди.

ЧЎЛҚУВАРЛАР УЧУН

ЖИЗЗАХда йирик уйсозлик комбинати яқинда муддатидан олдин фойдаланишга топширилди. Комбинат бир йилда 126 минг квадрат метр уй-жой учун деталлар тайёрлаб чиқариш қувватига эга. Янги корхона қўриқ ўлкада умумий қурилиш ишларининг ярмидан кўпроғини бажараётган «Джизакстрой» бирлашмаси составига кирди. Уйсозлик комбинатининг замонавий техника билан жиҳозланган цехларида тўрт қаватли ва тўққиз қаватли бинолар учун панеллар тайёрланмоқда.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ РАПОРТИ

Самарқанд области қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съезди қарорларини амалга ошира бориб, шу йилнинг ноқулай об-ҳаво шароитлари сабабли вужудга келган қийинчиликларни бартараф этиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар, унинг йиғиб-териб олинишини таъминладилар, 1981 йилги пахта тайёрлаш планини бажардилар.

Давлатга 545 минг тонна пахта сотилди, гектар бошига ҳосилдорлик 31,3 центнерни ташкил этди.

Хатирчи, Каттақўрғон, Пахтачи, Нарпай, Пастдарғом районларининг хўжаликлари энг юқори кўрсаткичларга эришдилар. Областдаги 72 колхоз ва совхоз, 1414 пахтачилик бригадаси пахта тайёрлаш йиллик топшириқларини ошириб адо этдилар.

Пахтачи районининг деҳқонлари ҳар гектар ердан 41 центнерга, Хатирчи район пахтакорлари 39, Каттақўрғон райони миришкорлари 36 центнерга етказиб хирмон кўтардилар. Хатирчи районидаги Чкалов номли, «Ўзбекистон», Каттақўрғон районидаги Тельман номли, Ленин номли, Пахтачи районидаги Охунбобоев номли, Нарпай районидаги Ленин номли, Большевистик районидаги Карл Маркс номли, Пастдарғом районидаги Калинин номли колхозлар гектар бошига 40—50 центнердан, Большевистик районидаги Карл Маркс номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бойтўра Қўшоқов, Жомбой районидаги «Украина» совхозидан Барот Зулфанов, Пайариқ районидаги Крупская номли колхоздан Қудрат Дўнгбоев, Оқдарё районидаги СоюзНИХИ тажриба станциясидан Фармон Рўзимуротов бошлиқ бригадалар ҳар гектар ердан 50—60 центнердан пахта йиғиштириб олдилар.

Бу йил ҳосил йиғим-теримида механизаторлар ҳал қилувчи роль ўйнадилар. Областда териб олинган пахтанинг 364 минг тоннаси ёки ҳосилнинг 67 проценти уларнинг ҳиссасига тўғри келди. Большевистик районидаги «ВЛКСМ 60 йиллиги», Каттақўрғон районидаги «Ленинизм», Нарпай районидаги Ислом шоир номли, Пастдарғом районидаги «Прогресс», Иштихон районидаги «Янгикент», Хатирчи районидаги А. Икромов номли совхозларнинг, Пахтачи районидаги «Коммунизм», Хатирчи районидаги «Коммунизм» колхозларининг пахта териш машиналари механик-ҳайдовчилари етиштирилган ҳосилнинг 80—90 процентга қадарини машиналарда йиғиб-териб бердилар.

Нарпай районидаги Ислом шоир номли совхоздан СССР Олий Советининг депутати Усмон Мамадиёров, Иштихон районидаги Навоий номли колхоздан СССР Давлат мукофоти лауреати Жўрақул Қўшоқов, Каттақўрғон районидаги «Правда» колхозидан Баҳром Убайдуллаев, Хатирчи районидаги «Партия XXII съезди» колхозидан Насвали Тўрақулова, Пахтачи районидаги Охунбобоев номли колхоздан Муҳаммад Облоқулов, Пайариқ районидаги «Пайариқ» совхозидан Шохдор Эргашев каби механик-ҳайдовчилар 300—350 тоннадан пахта териб, юксак натижаларга эришдилар.

Эришилган меҳнат муваффақияти — пахтакорлар, механизаторлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги, тайёрлов ва транспорт органларининг ходимлари қилган фидокорона меҳнатнинг, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларининг собитқадамлик билан олиб борган ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишлари натижасидир.

Саноат корхоналари ва қурилишларнинг ходимлари, шаҳарлар ва район марказларининг аҳолиси, олий ўқув юртларининг студентлари, техникумлар, ҳунар-техника билим юртлари ва мактабларнинг ўқувчилари, меҳнат ветеранлари, шунингдек, Қўшработ, Нурота, Советобод районларининг қоракўлчилари, Ургут районининг тамакикорлари, Булунғур районининг соҳибкорлари, Самарқанд районининг сабзавоткорлари, хуллас, областнинг барча меҳнаткашлари пахта ҳосили йиғим-теримида катта ёрдам бердилар.

Областнинг колхоз ва совхозлари дон, мева-сабзавот, узум, сут, тухум, жун, қоракўл тери, пилла тайёрлаш планларини муваффақиятли бажардилар.

Тамаки баргидан рекорд ҳосил етиштирилиб, териб олинди.

Ҳозирги вақтда ҳамма жойда 1982 йилги ҳосил учун кузги-қишки ишлар, чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш учун кураш авж олдириб юборилдики, бундан кузатилган мақсад барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг тобора кўпайишини таъминлашдан иборатдир.

СССР 60

- Шонли юбилейга меҳнат совғалари кўпаймоқда
- Республика хўжаликларида келгуси йил мўл ҳосилига ҳозирлик
- *Ишлаб чиқариш коллективларининг янги марралари*

Москва районидаги «Правда» колхози заршунослари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан муттасил юқори ҳосил олиб келишаётир. Бу йил хўжалик деҳқонлари 1605 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 38,7 центнердан ҳосил йиғиб-териб олдилар. 1982 йилда 40 центнерлик марра учун курашаётган колхоз коллективи айни кунларда ерларни сифатли шудгорлашга алоҳида эътибор беришаётир. Суратларда: колхознинг илғор механизаторлари Т. Халилов ва Т. Рўзиматовлар ҳамда шудгорлаш пайти.

Н. Муҳаммаджонов фотолари.

ГДР БИЛАН ДЎСТЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Германия Демократик Республикаси билан дўстлик совет жамияти Ўзбекистон бўлимининг ҳисобот-сайлов конференцияси бўлиб ўтди. Конференция қатнашчилари бўлим ва унинг коллектив аъзолари Ўзбекистон билан ГДР ўртасидаги дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш борасида ўтказаётган иш якунларини муҳокама қилдилар, бўлимнинг келаси йили қиладиган ишлари планини тасдиқладилар. Жамият Ўзбекистон бўлими правлениесининг янги состави сайланди. Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшин яна унинг раиси қилиб сайланди.

(ЎзТАГ).

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 17 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

ЖИЗЗАХ	—	103,5
НАМАНГАН	—	101,4
ФАРҒОНА	—	100,6
СИРДАРЁ	0,5	100,1
ТОШКЕНТ	—	100,0
ҚҚАССР	—	98,1
Андижон	5,3	97,2
Қашқадарё	3,8	81,4
Бухоро	5,8	72,0
Сурхондарё	5,4	66,2
Хоразм	1,4	61,9
Самарқанд	4,5	54,2
Республика бўйича:	2,5	86,7

МЕҲНАТ РАПОРТИ

Ўзбекистон кўрлар жамияти ишлаб чиқариш корхоналарининг коллективлари КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1981 йил) Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқидан руҳланиб, 1981 йил планини муддатидан илгари бажардилар. Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили топшириғи 15 декабрь куни бажарилди. 53,3 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. 54,1 миллион сўмлик ялпи маҳсулот тайёрланди.

Жамият коллективлари йил охиригача пландан ташқари 3,8 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлашга аҳд қилдилар.

* * *

Сурхондарё областидаги саноат корхоналарининг коллективи СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, маҳсулот реализация қилиш ва буюмларнинг асосий турларини ишлаб чиқариш юзасидан беш йилликнинг биринчи йили планини муддатидан илгари — 15 декабрь куни бажардилар.

Йиллик пландан ташқари йигирма миллион сўмликдан кўпроқ саноат маҳсулотини реализация қилиш белгиланди.

(ЎзТАГ).

ЁРҚИН ВА ИБРАТЛИ УМР САҲИФАЛАРИ

ВЬЕТНАМ КИТОБХОНЛАРИГА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ВСРда унинг «Ленин йўлидан» нутқ ва мақолалар тўплами нашр этилганлиги муносабати билан «Нян зан» газетаси орқали Вьетнам китобхонларига қуйидаги мурожаатномани йўллади:

«Азиз дўстлар!

Менинг нутқларим, табрикномаларим ва мақолаларим тўплами Вьетнам тилида босилиб чиққанлиги муносабати билан «Нян зан» газетаси саҳифаларида мурожаат этиш имкониятини қадрлайман.

Нутқлар, табрикномалар ва мақолалар билан танишадиган китобхон булар КПСС ва Совет давлати ҳаётидаги бирмунча катта даврни қамраб олганлигини, партиямизнинг ҳам ички, ҳам ташқи сиёсатига тааллуқли эканлигини кўрадилар. Шу билан бирга менинг мақолаларим ва нутқларимда шундай бир мавзу борки, мен унга амалда доимо қайтаман — у ҳам бўлса партия ишидир.

Ҳокимият тепасида турган партия ишларининг доираси ниҳоятда кенгдир. Партия мамлакатни ривожлантириш стратегиясини белгилаб беради. Шу билан бирга партия давлат органлари, касаба союзлари, бошқа жамоат ташкилотлари ўрнини босмай, гап экономика тўғрисидами, маданият ва халқ маорифини ривожлантириш ҳақидами, мамлакатни мудофаа қилиш ёки тинчликни ҳимоя этиш тўғрисида борадими, хуллас барча энг муҳим вазифаларни ҳал қилишга жалб этилгандир.

Марксизм-ленинизм партия бутун фаолиятининг компаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Ривожланиш давомида вужудга келган ва вужудга келаётган янги вазифалар биздан ҳамон янги жавоблар ва янги қарорларни талаб этмоқда. Ана шу жавоблар ва қарорларни топишда эса бизга ленинча методология, ленинча революцион таълимот ёрдам бермоқда. Шуни англаш қувончлики, совет ва Вьетнам мутахассисларининг катта иши туфайли бугунги кунда Вьетнам китобхони Владимир Ильич Ленининг Вьетнам тилида босиб чиқарилган Тўла асарлар тўпламига эгадир.

Жаҳон революцион тажрибаси социалистик қурилишнинг бир қанча муштарак қонуниятларини юзага келтирди. Аммо бу коммунистларнинг вазифалари бундан буён оддийгина ҳал этилаверади: гўё қандайдир бош схема бор-ку, уни имкони борича тўлиқ ва аниқ амалга ошириш керак, деган маънони билдирмайди, албатта.

Бугунги кунда ҳар бир марксчи-ленинчи партия революцион практика билан революцион назарияни ривожлантиришда иштирок этмоқда. Бундан бошқача бўлиши ҳам асло мумкин эмас. Социалистик ўзгартишларнинг суръатлари ва усуллари албатта конкрет мамлакатнинг миллий ва тарихий хусусиятларини ўзида акс эттиради. Ўз халқининг ўй-фикрлари ва орзу-умидларини билувчи ҳукмрон партия коммунистлари у ёки бу вазифани қандай қилиб, қайси муддатларда ҳал этиш борасида узил-кесил сўзни айтиши ўз-ўзидан равшан, албатта.

Вьетнамдаги революция ўзининг алоҳида хусусиятларига эга эканлигини, Вьетнам коммунистлари ва республика меҳнаткашлари бизнинг шароитлардан жуда фарқ қиладиган шароитларда социалистик қайта қуриш вазифаларини ҳал этаётганликларини жуда яхши тушунаман. Аммо бизнинг мақсадларимиз ва идеалларимиз муштарак, муддаоларимиз муштаракдир, шу боисдан биз бир-биримизни тобора яхшироқ билиб олаётганлигимизни табриклаш мумкин холос. Бу ҳол бизларни маънавий бойроқ ва донороқ қилади.

Халқаро сиёсатнинг мен тилга олаётган баъзи масалалари ҳозирдаёқ ўтмишга айланиб қолди. Бу табиий: дунё ўзгармоқда. Биз ҳам дунё яхши томонга ўзгариши учун имкони бўлган ҳамма ишни қилишга интилмоқдамиз. Мустаҳкам тинчлик учун кураш, социализм манфаатларини ҳимоя қилиш, халқларнинг эркин, мустақил ривожланишга бўлган ҳуқуқларини муҳофаза этиш, империализм ва гегемонизм кучларига қатъий зарба бериш — булар социалистик ташқи сиёсатимизнинг баъзи бир энг муҳим йўналишларидир.

Ҳозирги халқаро вазият осойишта эмас. Бизнинг душманларимиз кескинликни кучайтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Улар қуролланиш пойгасини зўр бериб давом эттирмоқдалар, тобора кўпроқ ғоят мукаммал ҳарбий техникани яратмоқдалар, мустақил давлатларга нисбатан қўпол дўқ-пўписа қилиб, тазйиқ ўтказмоқдалар. Худди шу нарса халқаро хавфсизликка жиддий таҳдид солмоқда.

Милитаризм ва агрессия кучлари кўпинча телбаларча ҳаракат қилмоқда. Аммо уларга халқларнинг қатъий иродаси қарши турганида улар чекинишга мажбур бўладилар. Жаҳон социалистик ҳамдўстлигининг қудрати тобора мустаҳкамланаётганлиги шунинг учун ҳам ғоят муҳимдир. Бу — халқаро ишлардаги энг биринчи омилдир. Ривожланаётган мамлакатлар халқаро муносабатларни демократик асосларда қайта қуриш учун тобора қатъий курашмоқдалар. НАТО блокида қатнашувчи мамлакатларда қуролланиш пойгаси кучайтирилиши тўхтатилишини, ядро уруши хавфининг олди олинишини талаб қилаётган халқ оммасининг ҳаракати кенг қулоч ёзди. Эндиликда уларнинг овозини ҳеч ким назар-писанд қилмасдан қололмайди. Ҳатто капиталистик дунёнинг ҳукмронлик қилаётган юқори чўққисида ҳам нуфузли доиралар борки, улар турли социал системадаги мамлакатлар ўртасида тинч-тотув яшаш муносабатларини ёқлаб чиқмоқдалар, инсон зотини омон сақлаб қолиш манфаатлари шуни талаб этаётганлигини англамоқдалар.

Ҳеч шубҳа йўққи, тинчлик ва озодликнинг ҳаётбахш иқлимида барча халқларнинг бунёдкорлик имкониятлари беқиёс даражада ортади. Бу нарса жуда бой маънавий маданиятга, ноёб табиий ресурсларга эга бўлган Осиё халқларига ҳам сўзсиз тааллуқлидир. Улар нисбатан қисқа муддатларда энг тараққий этган давлатлар даражасига чиқиб олишлари мумкин.

Биз қардош Вьетнам халқи билан қўлни-қўлга бериб ҳаракат қилаётганлигимиз биз, совет кишиларида чуқур мамнуният туйғусини уйғотмоқда. Вьетнам халқининг ажнабий агрессорларга қарши қаҳрамонона кураши йилларида синалган дўстлигимиз эндиликда янги мазмун билан тўлдирилмоқда.

Вьетнамлик азиз дўстлар, биз сизларнинг ишларингизни қалбимизга яқин оламиз, сизлар эришган кўпгина ютуқларни биламиз, мамлакатингиз бартараф этишига тўғри келаётган жиддий қийинчиликларни ҳам биламиз. Ягона социалистик Вьетнам кучли бўлиб қолиши ва гуллаб-яшнашига аминман. Бунинг учун сизларда барча шарт-шароитлар: ғоят серунум ер ва бой ер бағирлари, содиқ дўстлар ва албатта, халқ ҳокимияти ҳамда матонатли, меҳнатсевар, чинакам ватанпарвар кишилар бор.

Улуғ революционер ўртоқ Хо Ши Мин ташкил этган, вояга етказган Вьетнам коммунистик партияси ҳозир ўзининг V съездига тайёргарлик кўрмоқда. Съезд шубҳасиз ажойиб мамлакатингизни социалистик тарзда ўзгартиришда янги уфқлар очади. Бизнинг мамлакатимиз, бизнинг партиямиз Вьетнам коммунистлари билан Вьетнам халқи билан бирга бўлганликларини, ҳозир ҳам шундай ва бундан буён ҳам бирга бўлиб қолажакларини таъкидламоқчиман.

Азиз ўртоқлар, сизларга энг эзгу истакларимни йўллайман.

Л. БРЕЖНЕВ».

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ЙЎЛИДАН

«Ўзбекистон» нашриёти «КПСС XXVI съезди йўлидан» тўпламини босмадан чиқарди. Ўзбекистон Компартияси область комитетлари биринчи секретарларининг ўнинчи беш йилликда республика эришган муваффақиятлар тўғрисида, мамлакатни бундан буён ҳам социал-иқтисодий ривожлантириш программасини, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев ўн биринчи беш йилликда ўртага қўйган вазифаларни амалга оширишда меҳнаткашлар қўшаётган муносиб ҳисса ҳақида ҳикоя қилувчи мақолалари тўпламга киритилган. (ЎзТАГ).

ЛЕНИНЧИ КОММУНИСТ

Республика пойтахтидаги Олимлар уйида Леонид Ильич Брежнев туғилган куннинг 75 йиллигига бағишланган китоб-сурат кўргазмаси ташкил қилинди. Кўргазмада халқаро коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоби, партиямиз ва давлатимиз раҳбари ҳаёти ва фаолиятининг асосий даврларини акс эттирувчи фотоҳужжатлар, унинг мамлакатда фанни ривожлантиришга бағишланган мақолалари, публицистик асарлари тўпламлари, «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ», «Эсдаликлар» китоблари бор.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси республикадаги илмий-тадқиқот институтлари олимларидан, олий ўқув юртлари ўқитувчилари ва студентларидан юзлаб киши кўргазма очилган кунноқ у билан танишди.

* * *

Андижон областининг идеология ходимлари ўртоқ Л. И Брежневнинг «Эсдаликлар» китобини пропаганда қилиш, омма орасида сиёсий-тарбиявий ишларни янада такомиллаштириш борасида ундан самарали фойдаланишга доир ўз вазифаларини муҳокама қилдилар. «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» китоблари каби бу янги асар ҳам катта ижтимоий аҳамиятга эга. «Эсдаликлар» совет кишилари учун чинакам ҳаёт дарслиги бўлиб қолди. Ҳар бир китобхон ундан ўзи учун сабоқ, оталарча маслаҳат топади. «Эсдаликлар» ҳаётга фаол кириб боришга, Ватанга, ўз халқига фидокорона хизмат қилишга ўргатади.

Тошкент шаҳрининг районларида, республика областларида Леонид Ильич Брежневнинг «Эсдаликлар» асарига бағишланган илмий-амалий ва китобхонлар конференциялари бўлиб ўтди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республиканинг суд ва совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ишлар мудирлиги бўлимининг катта референти ўртоқ Рива Ельевна **Драккерга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист»** фахрий унвони берди.

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИ ТАКОМИЛЛАШТИРИЛСИН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида партия комитетлари, «Билим» жамияти область ташкилотлари штатларидаги лекторларнинг ва министрликлар ҳамда идораларнинг лекция пропагандаси олиб борадиган ходимлари кенгаш-семинари бўлди.

Унинг қатнашчилари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленуми, СССР Олий Совети VI сессиясининг қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмалари ва тавсияларини пропаганда қилиш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқдилар. Кенгашда идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларнинг вазифалари ошганлиги партия планларини амалга ошириш лекторлар, пропагандистлар ва агитаторлардан ўз фаолияти формаларини такомиллаштиришни, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш вазифаларини конкрет ҳаётий мисолларда тушунтириб бериш маҳоратини талаб қилади. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Эсдаликлар» китоби ва унинг бошқа асарлари идеология ходимлари учун ёрқин намуна бўлиб хизмат қилади. (ЎзТАГ).

ЗАМОНАМИЗНИНГ ФАЛСАФИЙ ПРОБЛЕМАЛАРИ

17 декабрь куни Андижонда Бутуниттифоқ илмий-назарий конференция очилди. Конференция етук социализм шароитида жамиятни ривожлантиришнинг муштарак қонуниятлари ва хусусиятларининг ўзаро диалектик алоқаси мавзуига бағишланган. Конференцияни Андижон область партия комитети, республика Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ва Маориф министрлиги, Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти ва СССР фалсафа жамиятининг Ўзбекистон бўлими иштирокида СССР Фанлар академияси билан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўтказмоқда.

Конференцияда кўпгина қардош республикалардан келган таниқли файласуф олимлар, ижтимоий фанлар ўқитувчилари қатнашмоқдалар.

Андижон область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов конференция қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ БАЙРАМИ

НУКУС, 17 декабрь. (ЎзТАГ). Қорақалпоғистон диёрида ҳосил байрами бошланди. Бу йил автоном республиканинг қишлоқ меҳнаткашлари давлатга пахта, мева, қовун-тарвуз, сабзавот, пилла, чорвачилик маҳсулотлари сотиш юзасидан белгиланган планларини бажардилар.

Бу йилги пешқадамларнинг тантанали юриши ҳосил байрамининг марказий воқеаси бўлди. Анъанага мувофиқ шаҳар ипподроми майдонида от спорти мусобақалари, спортчиларнинг чиқишлари бўлди. Бунда ҳаваскорлик коллективлари ва санъат усталари концерт бердилар.

Нукусда бўлиб ўтган байрам митингида Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов нутқ сўзлади.

ҲАР БИР КИШИНИНГ ОНГИ ВА ҚАЛБИГАЧА

Леонид Ильич Брежневнинг яна бир ажойиб асари — «Эсдаликлар» китоби совет кишисининг бой маънавий дунёсига кирди. Москваликлар китоб билан ғоят қизиқиб танишмоқдалар. «Эсдаликлар»ни муҳокама қилишга бағишланган шаҳар конференциясида шу ҳақда гапирилди. Конференция 16 декабрь куни Москвада бўлиб ўтди.

Китобнинг босилиб чиқиши мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида катта бир воқеа бўлди, дейишди сўзга чиққан кишилар. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг бундан аввалги асарлари — «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» китоблари каби бу китоби ҳам Коммунистик партиянинг халқ бахт-саодати йўлидаги кураши бебаҳо тажрибаларини чуқур очиб беради.

Нотиқлар «Эсдаликлар»нинг бой мазмунини очар эканлар, китобнинг актуаллиги ва ўз вақтида чиққанлигини таъкидладилар. Китоб меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий, ватанпарварлик руҳида ва маънавий жиҳатдан тарбиялаш ишида коммунистларга, идеология активига бебаҳо ёрдам беради, ҳар бир москваликда коммунистик бунёдкорликда актив қатнашишга тайёрлик, ирода ва маҳоратни шакллантиришга кўмак беради.

Китобда ўртоқ Л. И. Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти совет кишисининг ажойиб тақдири сифатида намоён бўладики, унда социалистик тузумнинг имкониятлари яққол кўзга ташланади. Коммунистик партия билан Совет давлати атоқли арбобининг ҳаёт йўли — халқимизнинг энг яхши ғоявий ва маънавий ҳислатларини ўзида акс эттирган меҳнаткаш кишининг, ленинча сабоқ олган коммунистнинг маънавий ўсиш, ғоявий улғайиш йўлидир. «Серп и Молот» заводи пўлат қуювчиларининг бригадири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. И. Коптев бу ҳақда яхши гап айтди:

— Миллион-миллион совет кишилари Леонид Ильич биографик асарларининг замирида ўз тақдирларини кўрадилар — коммунизм идеалларига садоқат, бу идеалларни амалга ошириш учун фидокорона меҳнат қилишга тайёргарлик шу тақдирни белгилаб беради. «Эсдаликлар» ижодий фидокорлик билан ишлашга ўргатади.

Пойтахт коммунистлари, идеология активи, деб таъкидланади конференцияда қабул қилинган тавсияларда, «Эсдаликлар»да баён этилган қоидалар ва хулосалардан КПСС XXVI съездининг қарорларини амалга ошириш учун курашда москваликларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини янада юксалтириш мақсадида тўлиқ фойдаланишни ўз вазифалари деб биладилар.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ
ЭСДАЛИКЛАР

ҲАЁТ ДАРСЛИГИ

Коммунистик районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Политотдел» колхозининг «III Интернационал» участкаси партия ташкилотида ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Эсдаликлар» асарига бағишланган китобхонлар конференцияси

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг «Эсдаликлар» асари «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» китоблари каби миллион-миллион китобхонлар томонидан қизғин кутиб олинди. Партия ва комсомол ташкилотларида янги асарга бағишланган китобхонлик конференциялари, илмий-назарий конференциялар ўтказилмоқда. Бу йиғинларда совет кишилари Ватанимизнинг шонли ўтмиши тўғрисида, бугунги фаровон ҳаётимиз ҳақида атрофлича мулоҳаза юритмоқдалар. Ана шундай конференция Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозининг «III Интернационал» участкасида ҳам бўлиб ўтди. Унга йиғилган қишлоқ меҳнаткашлари, ўқувчи ёшлар «Эсдаликлар» ҳар бир совет кишиси қалбидан чуқур жой олганлиги, севиб ўқилаётганлигини тўлқинланиб гапиришди.

Корейс тилида бир сўз бор: ирсим. Бу — якдиллик, маслакдошлик дегани. 1925 йилнинг апрелида Узоқ Шарқдан республикамизга кўчиб келган бир неча ўн корейс хонадони Чирчиқ дарёсининг ўрта оқимида, ботқоқ тўқайзор ерларда қишлоқ хўжалик артелига уюшди. Бу артелга «Ирсим» деб ном беришди. Эндиликда фақат қуёшли Ўзбекистонимиздагина эмас, балки Иттифоқимизда шуҳрат топган, ажойиб ибрати кўпларга андоза бўлиб қолган Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Политотдел» колхозига шу тариқа асос солинди.

«Инсон заминда обдон тер тўкиб меҳнат қилиб, ғалла ўстиради, шаҳар бино қилади, янги йўл қуради ёки шу заминни ҳимоя қила туриб, унда окоплар қазийди, ана шундагина у Ватан нималигини мағзи-мағзигача тушуниб етади». Ер захини қочириб, қўриқни қамиш-қиёқдан тозалаб, корейс фарзандлари ўзбеклар, қозоқлар, тожиклар, руслар билан бир сафда янги ҳаёт қурдилар, бу заминда чуқур томир ёйдилар. Колхоз музейида В. Аҳмедов, М. Бурхонов, Ким Дмитрий, Квон Роза, А. Абдураҳмонов, Т. Хайруллаева, К. Мирзааҳмедов сингари кекса колхозчиларнинг Ватанни улуғлаган шонли ишлари ҳақида ҳикоя қилувчи экспонатлар анчагина.

«Политотдел» — колхоз тузуми қудратининг, қишлоқ хўжалигини социалистик асосда қуриш афзаллигининг тимсоли. «Офарин!» «Хўжалигингиз курашаётган Шарқ халқлари учун мафтункор намуна» — булар колхоз тарихи музейининг хотиралар дафтаридан олинган сатрлар. 320 дан кўпроқ коммунистни ўз сафига бирлаштирган колхоз бошланғич партия ташкилоти коллектив хўжаликни ривожлантириш, қишлоқ аҳлини коммунизм руҳида тарбиялаш ташкилотчисига айланди.

1970 йил, 10 сентябрь. Ўртоқ Л. И. Брежнев Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозининг пахта даласида.
В. Сироткин фотоси.

ДАВР ВА ТАҚДИР ҚЎШИҒИ

Жиянбой АҚЛБЕКОВ,
10-мактаб ўқитувчиси,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

— Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев «Эсдаликлар»да рус ишчи синфининг шаклланиш тарихи, большевикларнинг чинакам халқчил характери теран илдизларини очиб берди. Асарда шахс тақдири жамият тараққиёти тарихи билан уйғунлашиб, коммунистик аҳлоқийликнинг манбалари ва асосий принциплари очиқ-равшан кўрсатилади. «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» асарларида қизил ип бўлиб ўтган халқ ва Ватан тақдири, жаҳонда тинчлик учун партиявий масъулиятнинг давлат миқёсидаги ва чуқур халқчил туйғуси «Эсдаликлар»да ҳам баралла уфуриб туради.

Ўтмишда ишчиларнинг қисмати оғир бўлган. Сурункали меҳнат, чоризм зулмати инсон умрини кемирган. «Завод икки сменада ишлар, ҳар бир смена ўн икки соатдан давом этар, шундай кунлар ҳам бўлардики, сменалар бузилиб, ишчилар корхонада ўн саккиз соатлаб қолиб кетишарди. Ошхона йўқ, овқатланишга танаффус ҳам берилмасди...» Бу оддий сўзларни ўқиганингда, ўтмишнинг қора кунлари, даҳшатли эксплуатация меҳнат аҳлини фақат жисмоний эзмай, балки маънавий мажруҳ қилишни ҳам кўзда тутганлигини аниқ ҳис этасан, киши. Бу зулматни ёриб, озодлик йўлини очиш нақадар катта куч, буюк маънавий қудратни тақозо этарди. Ишчи синфи шундай мураккаб ва оғир шароитда ўз ҳақ-ҳуқуқи учун қандай курашганлиги, ўз маънавий бирдамлигини ва келажакка ишончини қандай мустаҳкамлаганлиги, большевикларнинг яширин ташкилотлари оммани эрк учун курашга қандай тайёрлаганлиги ҳақида ишонарли, содда ва самимий ҳикоя қилинади.

«Ҳозирги кунларни тушуниш ва унинг қадрига етиш учун инсон ўтмишни яхши билиши керак». Бу одми сўзларда бир олам маъно бор. Дарҳақиқат, ота-боболаримиз, кекса авлоднинг жамият социал илдизларини янгилаш учун кураши тарихини билмай туриб, бугунги ҳаётимиз маъносига етиш, Ватан қадрини ҳис этиб, шунга муносиб бўлиш қийин. Асарда ўтмишнинг, революцион курашлар ва турмушни социал асосда қайта қуришнинг умумлашган, ёрқин манзаралари, Ленин партияси оташин фарзандлигининг жамият тараққиёти суронларига ҳамоҳанг тақдири ишонарли, маркcча-ленинча диалектик уйғунликда гавдалантирилади.

Йўқсил фарзанди — қозоқ педбилим юрти талабаси — Ватан ҳимоячиси — комсомол, кейинроқ партия ходими... Коммунист Жиянбой Ақлбековнинг ҳаёт йўли бу. У оддий оилада, мана шу Қарши қишлоғида туғилди. Янги ҳаёт чечаклари уни мафтун этди, бунёдкорлик меҳнати уни ўз бағрига олди. У бир умр мана шу кураш ва яратиш қозонида қайнамоқда. Колхозни мустаҳкамлаш, Ватан озодлиги учун муқаддас жанг, халқ фаровонлиги учун сабот-матонатли меҳнат... Партия оддий жангчисининг йиллар синовидан ўтган ибратли тақдирини шундай шарҳлаш мумкин.

— Асарда ўртоқ Л. И. Брежнев ўз оиласи, бу хонадон оғир меҳнат ва машаққатли турмуш шароитида ҳамжиҳатликда яшаганлигини ёзади. Леонид Ильич шундай оилада ўсди, ишчи синфи сафига қўшилди, ўзини халқ ва Ватан хизматига шайлади. У Улуғ Октябрь ғояларини рўёбга чиқариш учун оташин курашчилар сафида, большевиклар партияси сафида борди. Лекин бу асар фақат атоқли партия ва давлат арбобининг биографияси эмас. «Эсдаликлар» ўтмишимиз ва бугунги кунимиз, социалистик давлатимиз ва коммунизм қураётган халқимиз тақдири, ажойиб ва муқаддас Ватан туйғуси, инсон ва инсонийлик ҳақида самимий, рўйи-рост, ошкора мулоҳазалардир.

Бу асарнинг қиммати шундаки, у кекса авлод учун ҳам, энди ҳаётга қадам қўяётган йигит-қизлар учун ҳам яшаш ва курашнинг унутилмас сабоғи бўлиб хизмат қилади. «Қатъиятни, сабр-қаноатни, бир ишга киришгандан кейин уни охиригача етказиш одатини отамдан сингдирган бўлсам, дилкашлик, одамларга самимият билан муносабатда бўлиш, машаққатларни ҳазил-мутойиба билан енгиш фазилатлари менга онамдан қолган». Бола тарбиясида, фарзанд камолотида ота ва онанинг ўрни, роли шундай лўнда ифодаланади. Умуман, «Эсдаликлар» яхлит, қуйма педагогик қиссадек ўқилади, китобхон ёдига бир умр муҳрланиб, унга қандай яшаш ва ишлашдан, халқ иши учун қандай хизмат қилишдан, шахсий ҳаётнинг бурилиш нуқталарида ўзини қандай тутишдан ибратли сабоқ беради.

СУРОНЛАРДА ТОБЛАНГАН АВЛОД ҚИССАСИ

Василий СКОВОРЦОВ,
1933 йилдан КПСС аъзоси, фахрий колхозчи.

— «Эсдаликлар»ни ўқиб чиқаётиб, мана шу Қарши қишлоғимизнинг аянчли ўтмишини, шонли инқилобий жангларни, бугунги маъмур турмушимизни бир-бир кўз ўнгимдан ўтказдим. Леонид Ильич ВКП(б) XV съезди қарорлари асосида қишлоқ хўжалигини социалистик тарзда қайта қуриш жараёни ҳақида алоҳида бир ҳаяжон, революцион кўтаринкилик билан ҳикоя қилади: «Бисерт темир йўлчилари деҳқонларга совға қилган биринчи тракторни яхши эслайман. Мўъжазгина, кучсиз «Фордзон» трактори одамларда Ернинг биринчи йўлдоши уйғотгандан ҳам кўра кўпроқ завқ-шавқ уйғотганди. Машина шунчаки далага чиқиб қолмади. Бу — қишлоқни социал қайта қуриш қуроли, колхоз қурилишининг пропагандисти ва агитатори эди». Асарда қишлоқдаги кескин, беаёв синфий кураш ҳаяжонли акс эттирилган.

Истамқулов!
Бондаренко!
Ҳамроев!
Бу номлар Қарши қишлоғи тарихига, Коммунистик район тарихига абадий муҳрланган. Бу номлар одамларни софликка, принципиалликка, синфий мухолифлар билан муросасизликка даъват этади.

Уч большевик, уч курашчи. Урозбой Истамқулов 1929 йили ташкил этилган «Интернационал» колхозининг раиси эди.

Большевик Зосим Осиповичнинг ҳароратли нутқлари кулбаларда, қизил чойхоналарда мағрур янграрди. Сулаймон Ҳамроев қишлоқ большевистик ячейкасининг ташкилотчиси бўлганди.

Уч курашчи жипслашган партячейка қишлоқда коллектив хўжаликни оёққа турғизиш ташкилотчиси бўлди. Ленин партиясининг жанговар қуйи ячейкаларидан бири — «III Интернационал» участкаси партия ташкилоти ҳисобида турган 60 дан ортиқ коммунист ўша қатъият, ўша жипслик билан ҳамқишлоқларни ўша йўлдан — коммунизм йўлидан олиб бормоқда.

— Биз турмушимизни социалистик асосда қайта қуришни бошлаганимизда, синфий душманларнинг аёвсиз қаршилигига дуч келдик. Эскиликни емириш, янги турмушни чуқур томир ёйдириш учун қишлоқда ҳаёт-мамот жанги борарди. Бу кураш Бисерт воқеалари орқали асарда ишонарли кўрсатилган. Унсурлар ғалла омборига ўт қўйишар, овлоқда пайт пойлаб, фаолларни ўлдиришарди. Аммо жон талвасасидаги бу қутуриш, бу қарши туриш тобора мавж олиб бораётган янги ҳаёт тўлқинига бас келолмасди, албатта. Бунга қодир ҳам эмасди. Биз ғолиб чиқдик, бугунги мунаввар кунларимизга етиб келдик.

Ҳозирги кунларни тушуниш ва унинг қадрига етиш учун инсон ўтмишни яхши билиши керак.
Л. И. БРЕЖНЕВ.

СОДДА ВА САМИМИЙ

Дё ЛЮБОВЬ,
колхозчи.

— Ўша сентябрь куни бир умр ёдимдан чиқмайди. «Эсдаликлар»ни ўқиётиб, беихтиёр яна ўша унутилмас, ҳаяжонли дақиқаларни бир-бир кўз олдимга келтирдим.

Ҳаммаси кутилмаганда содир бўлди. Эрта билан дугоналарим қатори пахта тераётгандим. Ҳосил чандон бўлиб берганди. Уни териш бениҳоя завқли эди. Иш оилан бўлиб, дала четига келиб тўхтаган машиналарни пайқамабмиз. Бир пайт Леонид Ильич машинадан тушиб, биз томонга юрди. Шароф Рашидович, раисимиз Хван Ман Гим ҳам ёнма-ён келишарди. Фурсат ўтмай, таниш-нотаниш одамлар кўпайиб кетди.

Ўша тарихий учрашувни Дё Любовь шундай хотирлайди:
Хван Ман-Гим: «Танишинг, Леонид Ильич зарбдор пахтакоримиз...»
Л. И. Брежнев (танишиб олгач): «Айт-чи, Люба, ҳосил қандай бу йил?»
Дё Любовь: «Ҳосил яхши бўлди, баракали бўлди, Леонид Ильич».
Л. И. Брежнев: «Раҳмат, ҳаммангизга, меҳнатингиз учун раҳмат».
Дё Любовь: «Сизга катта раҳмат, Леонид Ильич. Ҳаммаси учун — беғубор осмонимиз учун, бахтли ҳаётимиз учун раҳмат!»

— Бу суҳбат, бу учрашувни унутиб бўладими! «Эсдаликлар»ни ўқиётганимда, содда ва самимий инсон, партия ва давлатимизнинг атоқли арбоби, жаҳонда тинчлик учун толмас курашчи Леонид Ильич деҳқон ҳаёти, унинг меҳнатини нечоғли чуқур ҳис этишига, бутун вужуди билан ҳаётимизга сингиб кетганига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим. Акс ҳолда ҳаяжон ва орзиқиш билан ўқиладиган бундай асарни яратиш мумкин эмас. Ўша, Леонид Ильич колхозга келган 1970 йили гектаридан 33 центнердан ҳосил етиштирдик. Леонид Ильич берган маслаҳатлар, партия ва ҳукумат кўрсатган жуда катта ёрдам туфайли кейинги ўн йил давомида ҳосилдорликни 10,3 центнер юқори кўтардик. Хўжалигимиз юксалиб, иқтисодий қуввати муттасил ошиб бормоқда.

ОТ ИЗИНИ ТОЙ БОСАР

Турди ҲАЙРУЛЛАЕВА,
Ленин ордени кавалери,
пиллачилик бригадири.

— Радиода, телевизорда «Эсдаликлар» ўқиб эшиттирилаётганида бутун оиламиз жам бўлиб тингладик. Очиғи, асардаги кўпгина гаплар мен ҳақимда, ҳар биримиз тўғримизда айтилгандек туюлаверди. Айниқса, она ҳақидаги фикрлар мени тўлқинлантириб, вужудимга аллақандай илиқлик, ҳарорат бағишлади. Ўз азиз волидасини чинакамига ҳурматлаган фарзандгина онани шундай самимият билан эслаши мумкин. «Биз аҳил, хушчақчақ яшардик, уйимиздан меҳмон аримасди, қўшиқлар тинмасди, суҳбатлар ярим тунгача тинмасди, — деб эслайди Леонид Ильич болалик йилларини. Албатта, бу хушчақчақлик, бу ширин дамлар парвонаси она — Наталия Денисовна эди.

Китобхонлар конференциясидан кейин Турди опа билан бафуржа суҳбатлашдик. Партия ташкилоти секретарининг хонасига кираётганимизда иссиқ чеҳра, хушфеъл бир йигит билан сўрашиб ўтдик. «Ўғлим Турғунжон,—деди бироз кейинроқ Турди опа ўша йигитни эслатиб. — Участка комсорги». Буни эслашига опа ҳозиргина айтиб берган ҳикоя сабаб бўлган эди. «Отамдан уч яшарлигимда етим қолганман. Босмачилар қишлоққа ёпирилиб кирганида, отам ҳам уларга қарши чиққанлар қаторида эди. Уни отиб ўлдиришган».

Қарши қишлоғида Жўра инқилобчини яхши эслашади. Жўра ака Шўролар ҳукуматини мустаҳкамлаш учун курашди, унсурларни фош этди, босмачилар пайт пойлаб, янги ҳаёт учун оташин курашчини нишонга олишди.

Лекин ҳаёт занжири узилмади, инқилобий кураш тўлқини қудратли тус олди. Турди Совет замонасида ўсиб-улғайди, бахтини-тахтини озод меҳнатдан топди, ували-жували бўлди. Мамасиддиқ, Турғун, Анваржон, Ўлмасойлар Жўра буванинг ол байроғини ўз оналари қўлидан олишди. Невараллар шу ғолиб байроқ шуъласи остида ўсиб-улғайишмоқда. Турди опа уларни ҳар кўрганида, иссиқ бағрига босганида, отасининг ишини шулар давом эттириб кетажакларига, курашчан занжир абадул-абад узилмаслигига имон келтиради.

— Октябрь туфайли бахтли оналик гаштини сурябмиз. Табиий, бу бахт ўз-ўзидан қўлга киритилмади. «Эсдаликлар»да ёзилганидек, унга кураш ва қурбонлар эвазига муяссар бўлдик. Қишлоғимизда Орзи Исломовани ким танимайди? Бу қаҳрамон аёл босмачилар билан жанг қилди, колхоз қурилган кунлар гувоҳи бўлди. Бола-чақа ўстириб, оналик бахтини тотди. Фарзандлари ҳам ўсиб, камол топиб, меҳнаткаш, ҳалол, пок одамлар бўлиб етишишди.

Увоққа бормай, ўғлим Мамасиддиқ оиласини олай. Келиним Робия ўн фарзанд ўстирди. Эл-юрт уни қаҳрамон она деб ардоқлайди. Шу эмасми замонамизнинг энг мўътабар бир нишонаси? «Эсдаликлар» шу бахтга, шу кунларга етишиш учун кураш йиллари, ҳам йўлларини кўз ўнгимизда бирма-бир гавдалантиради.

Суратда: участка меҳнаткашлари «Эсдаликлар»ни ўқиб, китобхонлар конференциясига тайёрланмоқдалар. А. Тураев фотоси.

ПЕДАГОГИК МАЖМУА

Гавҳар КАРИМОВА,
10-мактаб ўқитувчилар комсомол ташкилотининг секретари.

— КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг «Эсдаликлар» асари ҳар бир совет кишиси учун сабоқ китоби бўлиб қолди. Биз, ўқитувчилар учун бу асар, айниқса қимматлидир. «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» асарлари каби «Эсдаликлар» ҳам ҳамма авлодлар учун, айниқса, ёшларимиз учун чинакам ҳаёт дарслиги бўлиб хизмат қилади.

Ишчи посёлкасидаги ҳаёт, ишчилар синфининг эрк, озод меҳнат учун кураши, шаҳар ва қишлоқдаги синфий олишувлар, ўзини социализм учун кураш йўлига шайлаган студент, ёш мутахассис, социалистик ишлаб чиқариш ташкилотчиси, партия ва давлат арбобининг доно мулоҳазалари асар саҳифаларидан бирин-кетин ўтади. Китобхон шу тариқа яшаш ва камол топишдан бир умрлик сабоқ олади.

Бола тарбиясида ота-она ибрати асарда ишонарли очилган. Леонид Ильич ўз маънавий принципларининг шаклланишида отаси Илья Яковлевич, онаси Наталия Денисовна намунаси қандай ўрин тутганини ҳурмат, алоҳида меҳр билан эслайди: «Отам босиқ, қаттиққўл киши эди. Бизни эркалатмасди, аммо жазолаганини ҳам эслай олмайман. Чамаси, бунга эҳтиёж ҳам йўқ эди шекилли: биз ота-онамизга ҳурмат-эҳтиром руҳида ўсганмиз».

Илья Яковлевичдан фарзандлари одамларни миллатига эмас, синфий келиб чиқишига қараб ажратишни ўрганишди. Кейинчалик у стахановчи сифатида обрў-эътибор топди, умрининг охиригача ўз синфига, унинг ишига содиқ бўлиб қолди. Наталия Денисовна ҳам тўғри сўз, камтар, меҳнаткаш аёл эди. Леонид Ильич онасини эслаб: «Онам билан ёнма-ён ўтириб, унинг азиз нафасини эшитиш, сўзларини тинглаш, меҳрибон, нурли кўзларига боқиш мен учун буюк бахт эди», — деб ёзади. Ўзига ҳаёт ато этган, ювиб-тараган, камолга етказган онасини ҳурматлаган киши шундай самимият билан фикрлайди.

Гавҳар Каримова — ёш ўқитувчи. 1977 йилдан буён 10-мактабда рус тили ва адабиёти фанини ўқитади. Дарс чоғидаги суҳбатлар тўгарак машғулотларида давом этади. Ўқувчилар рус тилини — Ленин тилини севиб ўрганишади.

«Яқинда болалар ҳарбий округ газетасини олиб келишди. Унда ўқувчим Фурқат Бобохўжаев Ватан олдидаги бурчини шараф билан ўтаётгани, жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси эканлиги ҳақида ёзишган эди. Бу, дейишди ўқувчилар, Фурқат рус тилини пухта ўрганиб олганлиги туфайли! Нима ҳам дейиш мумкин: хулосалари тўғри. Ватанга меҳр халқимизнинг революцион ва қаҳрамонона ўтмишига фарзандлик эътиқодига омихта бўлиб, ҳарбий хизматда Фурқатга муваффақият келтиряпти»...

— Биз, ўқитувчилар учун «Эсдаликлар» педагогик асар сифатида қимматли. Ҳар бир ўқитувчи ундан доно маслаҳат олади. Мактабимизда бу асар юзасидан тарбия соатлари ўтказилмоқда. Ўқувчилар бу машғулотларда революцион ўтмишимиз, бугунги бунёдкорлик ишларимиз тўғрисида фикрлашмоқдалар.

Мен ҳам ўз синфимда «Бизнинг оиламиз» ва «Меҳнат инсонни улуғлайди» мавзуларида тарбия соатлари ўтказдим. Бизнинг Ватанимизда меҳнат инсон бахтининг бирламчи омили эканлиги ҳақида фикрлашдик. Ўқувчиларнинг етук мулоҳазалари улар Ватан туйғусини чуқур ҳис этишлари, халқ иши, Ватан бахт-саодати учун хизматга қобил бўлиб ўсаётганликларидан далолат берди. Буни уларнинг мулоҳазаларидангина эмас, балки ҳаётимиздаги актив позицияларидан ҳам англаш мумкин. Ўтган мавсумда мактабимиз ўқувчилари 700 тонна олма, 170 тонна пахта териб беришди. Бу улар дунёқарашида ҳамма нарсага гражданлик нуқтаи назари, Ватанимиз истиқболидан манфаатдорлик туйғуси, бугунги кунимиз ва эртамизга хўжайинларча қараш чуқур илдиз отаётганлиги натижасидир.

ПАРТИЯ ИШИГА СОДИҚМИЗ

Фарида ТОШЕВА,
10-синф ўқувчиси

—« Болаликдан қолган энг ёрқин, илк таассуротлардан бири — завод гудоги бўлди». Леонид Ильичнинг янги асаридаги бу сатрларни ўқиганимда, болаликдан меҳнатга меҳр қўйган, қийинчиликлардан чўчимайдиган кишининг образи кўз ўнгимда гавдаланди. Асарда шундай матонатли кишиларнинг ёрқин образлари анчагина. Улардан бири — тракторчи Пётр Дьяков. 30-йилларнинг комсомоллари нотекис сўқмоқлар, равон йўлларда янгилик тантанаси учун жонларини қурбон қилдилар.

Қишлоқдан чиққан биринчи комсомол Алтой Урозалиевни ҳамма яхши эслайди. Жасур, сабот-матонатли бу йигит колхоз ташкилотчиларидан бири эди. 10-мактаб қизил изтопарлари қаҳрамон комсомолнинг қисқа, бироқ ёрқин ҳаёт йўлини тиклашди. Урозалиев колхоз душманларига омонлик бермас, жамоат мулкини кўз қорачиғидай сақлар, унга дахл қилувчиларни аёвсиз фош этарди. Унсурлар жасур комсомолни тун кечада Паркент сойи бўйига олиб тушиб, қатл қилишди.

— Лекин комсомол акаларимизнинг кураши беиз кетмади. Уларнинг бевақт тўкилган ҳар томчи қони курашчиларнинг янги авлодлари, стахановчилар, жангчилар, фронтчи бригадалар, беш йиллик гвардиячилари тимсолида намоён бўлаверди. Мана шу залда отахонларимиз Усмонали Ҳайруллаев, Раҳим Мўйдинов, Абдунаби Абдувалиев, Маҳмуд Аҳмедовлар ўтиришибди. Уларнинг кўксиларидаги шон-шуҳрат нишонларига бир назар ташланг. Булар кекса авлод қаҳрамонона йўлининг ёрқин нишоналаридир.

«Эсдаликлар»да шундай сатрлар бор: «Ҳар бир авлод ўзидан олдинги авлоддан олган меросга бир нимани қўшишни, унгача қозонилган, эришилган, қурилган, амалга оширилган нарсаларни давом эттириб, олға боришни — ўз йўлини янги юксакликларда давом эттиришни, тарихий тараққиётнинг янги босқичига кўтарилишни истайди». Бу — авлодим орзуси. Ёшликнинг жўшқин ҳис-туйғулари бизларни шу орзу йўлидан боришга ундайди, она-Ватанимиз куч-қудратини ошириш учун меҳнат қучоғига чорлайди. Бизнинг йўлимиз аён. Бу — партия ишига, халқимиз ишига садоқат йўли. Бу — Ватан қудратини янада ошириш учун янги куч-ғайрат сарфлаш, фидокорона меҳнат қилиш йўли. Бу — оталаримиз ва оналаримиз шонли кураш йўлининг давомидир.

* * *

Китобхонлар конференциясида давримизнинг ажойиб хусусиятлари, Коммунистик партия раҳнамолигида Ватан қудратини, турмуш фаровонлигини ошириш учун олиб борилаётган беқиёс ишлар ҳақида атрофлича фикр юритилди. Участка партия ташкилотининг секретари Д. Холов бу йил пахта ҳосилдорлиги 44 центнердан ошганлиги, канопнинг ҳар гектаридан 205 центнерга етказиб поя олинганлиги ҳақида гапирди.

Бу кўп тармоқли гигант хўжаликнинг бир участкасида эришилган ютуқ. Йигирмадан ортиқ миллат вакиллари уюшиб, елкама-елка меҳнат қилиб, хўжалик равон йўлдан бориши учун кўп куч ва ғайрат сарфламоқдалар. Бугун «Политотдел» колхозида кўплаб обод қишлоқлар, ҳашаматли маданият муассасалари қад кўтарган. Спорт комплексларида йигит-қизлар жисмоний камол топмоқдалар. Китобхонлар конференциясида мана шу юксакликка кўтарилиш йўли ҳақида ҳаяжонли ҳикоя қилинди. Колхозчилар ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилини ҳам зарбдор меҳнат йилига, партия етакчилигида янги довонларга кўтарилиш йилига, СССРнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш йилига айлантиришга азму қарор қилганликлари ҳақида гапирдилар.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚИШЛОВ—ЧОРВАДОРЛАР УЧУН СИНОВ!

ЧОРВАДОР МАСЪУЛИЯТИ

АННА БОБКОВА ВА ВАЛЕНТИНА МОШКИНАНИНГ ҲАР БОШ СИГИРДАН 4.000—4.500 ЛИТРДАН СУТ СОҒИБ ОЛИШ ТАЖРИБАСИДАН

Бошқа соҳаларда бўлгани каби чорвачиликда ҳам қийинчиликлар, машаққатлар кўп учрайди. Уни ҳалол меҳнат, техника қудрати билан енгган, фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларни дадиллик билан ишлаб чиқаришга жорий этган, ўзларининг малакасини мунтазам ошириб борган чорвадорлар яхши натижаларга эришади.

Тугалланаётган хўжалик йилини яхши кўрсаткичларга эришиш билан якунламоқдамиз. Совхозимиз бўйича тайёрлов ташкилотларига 3.274 тонна сут, пландаги 958 тонна ўрнига 1.048 тонна гўшт етказиб берилиб, халқ хўжалик планлари ортиғи билан бажарилди. Бизлар, юқорида айтилганидек, сигирлардан сут соғиб олиш юзасидан зиммамизга олган мажбуриятларимизни шараф билан бажардик.

Чорвадорларимиз қиш фаслига кирдилар. Бу фаслда уларнинг ишлари ҳар қачонгидан кўпаяди. Масалан, декабрь, январь ва февраль ойларида сигирларни, хусусан соғин сигирларни тунда камида бир марта қўшимча озуқа билан озиқлантириш, суғориш талаб этилади. Бузоқлар, ғунажинларни парваришлашга алоҳида эътибор берилади. Озуқа рационига ўзгартишлар киритилади. Айрим касалликка чалинган, чимхўр чорва моллари назорат остига олинади.

Қиш фаслида сигирлар маҳсулдорлигини камайтириб юбормаслик, аксинча, кўпайтириш учун яна нималар талаб этилади?

Чорва моллари учун жамғарилган ем-хашакни кўз қорачиғидек асраб, сифатини тўла сақлаш керак. Бир килограмм озуқа чиритилмаслиги керак. Чириган озуқани чорва моллари, хусусан сигирлар яхши емайди. Оқибатда сутини камайтириб юборади. Ем-хашакнинг чиқиндига чиқарилиши, исроф қилиниши ҳам ёмон оқибатларга олиб келади. Бунга йўл қўймаслик учун чорвадорлар, айниқса мутахассислар озуқани сақлаш, ундан оқилона фойдаланиш ҳақида ҳамиша ғамхўрлик қилишлари лозим. Ҳар куни қанча озуқа сарфланди, қанча сут олинди? Ҳисоб-китоблар шунга қаратилиши керак.

Озуқани кундуз кунлари ҳам, тунда ҳам белгиланган вақтида бериш лозим. Ем-хашак муддатидан олдин берилса ҳам, кечикиб берилса ҳам сигирларнинг иштаҳаси бўғилиб, сутини озайтириб қўйиши мумкин. Чорва молларига устма-уст озуқа бериш мумкин эмас.

Кўпинча бўғоз сигирлар қиш фаслида туғади. Бу кезда ёз ойларидагидек ширали ва тўйимли кўк ўтлар кам бўлади. Шунинг учун ҳар бир ферма, комплексда янги туққан сигирларни озиқлантириш юзасидан махсус озуқа рациони белгиланиши, унга қатъий амал қилиниши зарур. Озиқлантиришдаги кун тартиби бир кун бузилса, уни тузатишга 10—15 кун вақт кетади. Бунга мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Энг ширали, майдаланган озуқалар қоришмаси биринчи галда янги туққан сигирларга берилиши шарт.

Қиш фаслида чорва моллари, хусусан соғин сигирларни суғоришга алоҳида эътибор берилиши керак. Қаттиқ совуқлар бошланиши билан сигирлар ва бузоқларга сувни илитиб ичириш лозим. Шунда сувга яхши қонади, иштаҳаси очилади, берилган ем-хашакни чиқиндига чиқармай ейди. Демакким, сутини, унинг таркибидаги қаймоқни кўпайтиради.

Сигирлардан соғиб олинаётган сутни мунтазам кўпайтириб бориш учун яна бир қатор шартларга риоя қилиниши лозим. Жумладан, соғин сигирлар ҳар куни графикда белгиланган фурсатда соғилиши даркор. Масалан, тонг саҳарда биринчи соғилган сигирлар кечки пайтда ҳам биринчи соғилиши керак. Соғиш муддатидан ярим соат кечикилса ҳам сут камаяди.

Биз, сут соғувчиларнинг устозимиз ва мураббиймиз, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чудная айтганидек, соғувчиларга сигирлар доимий қилиб бириктиб қўйилиши керак. Ҳар бош сигирнинг доимий эгаси бўлсин, бириктилган сигирларини ўзи соғсин. Чунки бир кишига кўниккан сигирлар бошқа кишига бор сутини бермайди. Зарур топилган кезларда смендошлар тайёрлаб, сигирларни аста-секин улар парваришига ўтказиш керак.

Баъзи ҳолларда соғувчилар бошқа ишлар билан банд бўлиб қоладилар-да, уларга бириктилган сигирларни келинлари ёки қизлари соғадилар. Оқибатда ўз эгасига ўрганган сигирлар ўзгаларга бор сутини бермайди.

Биз яна бир муҳим масалага тўхталиб ўтмоқчимиз. Урғочи чорва молларини, хусусан сигирларни энг яхши муддатларда қочириш ҳақида сут соғувчилар, молбоқарлар, мутахассислар — ҳамма баравар бош қотирмоғи, амалий натижаларга эришиш чораларини кўрмоғи керак. Шунга эришайликки, бирор бош урғочи чорва моли қисир қолмасин.

Чорвадорларимиз, айниқса сут соғувчиларимиз астойдил меҳнат қилиб, хўжалик йилида кутилгандан зиёд натижаларга эришдилар. Республикамизда сут, гўшт ва бошқа хил чорва маҳсулотлари тайёрлаш тобора кўпайтириляпти. Эндиги вазифа эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш, 1982 йилни янада улкан ғалабалар йилига айлантиришдан иборат. Ҳаммамиз бир жон, бир тан бўлиб ишласак, ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилини ҳам, умуман беш йилликни катта меҳнат зафарлари билан нишонлаймиз. Бунинг учун чорвадорларимиз ҳамма имкониятларга эгадирлар.

Анна БОБКОВА, Валентина МОШКИНА — **Калинин районидаги «Ўзгариш» совхозининг сут соғувчилари.**

Ильич районидаги Узоқов номли совхознинг сут соғувчиси коммунист Норҳол Мирзаева ўзига бириктирилган 20 бош соғин сигирнинг ҳар биридан ўртача 3800 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олди. Суратда: Н. Мирзаева.

А. Тўраев фотоси.

Қонуншунос мулоҳазалари

МОДДИЙ БОЙЛИКЛАРНИ АСРАЙЛИК

Республика прокуратура органлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Хомашё, ёқилғи-энергетика ва бошқа моддий ресурсларни тежаш ва улардан оқилона фойдаланиш ишларини кучайтириш тўғрисида» 1981 йил 30 июнда қабул қилган қарори қандай бажарилаётганлиги юзасидан текшириш ўтказди. Текшириш натижалари шуни кўрсатадики, кўпгина саноат корхоналари, транспорт ва қурилишларда қишлоқ хўжалигида ҳамон газ, нефть маҳсулотлари, электр ва иссиқлик энергияларидан фойдаланишда исрофгарчиликка йўл қўйилмоқда.

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги қарамоғидаги корхоналарда, идораларда ёқилғи-энергетика ресурсларидан тўғри фойдаланиш, уларни сақлаш, ҳисоблаш ва тежаб-тергаб ишлатиш устидан назоратни амалга оширишда жиддий камчиликлар мавжуд. Чунончи, министрлик хўжаликларида шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида 30,4 минг тонна шартли ёқилғи кўп ишлатилган. Сирдарё, Тахиатош ГРЭСи ва Фарғона ТЭЦида бундай исрофгарчиликка йўл қўйилмоқда. Министрлик томонидан бир неча бор текширишлар ўтказилиб, ёқилғидан фойдаланиладиган асбоб-ускуналар ишида жиддий камчиликлар борлиги аниқланган эди. Лекин айбдор шахслар қонунда кўзда тутилган жавобгарликка тортилмадилар. Министрлик корхона раҳбарларига йўллаган ёзма фармойишлари қандай бажарилаётганлиги устидан етарли контрол ўрнатмаганлиги туфайли мавжуд камчиликларнинг олди олинмаяпти. Масалан, шу йил июль ойида Фарғона ТЭЦини комплекс текшириш натижалари асосида асбоб-ускуналар ишида ва ёқилғини сарфлашда мавжуд камчиликларни йўқотиш тўғрисида ушбу корхона раҳбарига ёзма буйруқ берилганди. Корхонадан ушбу фармойишлар бажарилганлиги тўғрисида министрликка маълум қилинди. Лекин Ўзбекистон ССР прокуратураси кўрсатмаси билан давлат газ назорати Ўрта Осиё территориал инспекцияси томонидан ўтказилган текширишлар пайтида шу нарса аниқландики, министрлик буйруғининг кўпгина бандлари бажарилмаган. «Таштеплосеть» корхоналари раҳбарларига министрлик томонидан юборилган фармойишлар ҳам тўла бажарилмаган.

Автомобиль паркларидан самарали фойдаланишни яхшилаш, ёнилғи-мойлаш материалларидан тўғри фойдаланиш ва сарфлаш бўйича министрлик томонидан етарли иш олиб борилмаётир. Шу йилнинг тўққиз ойида министрлик ўзига қарашли мавжуд 60 корхонадан фақат 18 тасидагина текшириш ўтказган. Шунингдек, бирлашмалар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг молиявий-хўжалик фаолиятида қарамоқдаги назорат тўғрисидаги «Низом» талаблари ҳали етарли бажарилмаётганлиги маълум бўлди. Тахиатош ГРЭСида текшириш ўтказилганда 17 минг сўмдан ортиқ ёнилғи-мойлаш материаллари талон-торож қилинганлиги, Ангрен ГРЭСида эса автомашиналарда республикамизнинг турли шаҳарларига мақсадсиз сафарларга 3 минг литрдан ортиқ бензин сарфланганлиги аниқланди.

«Узэнергонадзор» инспекцияси ўтказган текширишлар натижаси шуни кўрсатмоқдаки, республикамиздаги айрим корхоналар ва муассасаларда ҳар йили бир хил хато такрорланмоқда. Масалан, шу йил май ойида «Чирчиксельмаш» заводида текшириш ўтказилганда инспекция томонидан 1979 йилда берилган фармойишлар ҳануз бажарилмаганлиги аниқланди. Лекин шунга қарамасдан инспекция айбдор шахсларни жазолаш масаласини қўйгани йўқ. Шунингдек, «Узбексельмаш», «Средазэлектроаппарат» бирлашмаларида, Қибрайдаги пиво-алькоголсиз ичимликлар комбинатида, ва бошқа корхоналарда жиддий камчиликлар мавжудлиги инспекция томонидан аниқланди-ю, айбдорлар жазосиз қолавердилар. Фақат республика прокуратураси аралашгандан сўнг айбдор шахслар интизомий жазога тортилдилар. Ўзбекистон ССР Госснабининг моддий ва ёнилғи-энергетика ресурсларини сақлаш ва фойдаланишни назорат қилиш бўйича давлат инспекцияси фаолиятида ҳам шунга ўхшаш камчиликлар мавжуд. Инспекция ўз вазифасини тўла бажармаётир. Аниқланган камчиликларни йўқотиш, айбдор шахсларни жазолаш, етказилган зарарни ундириб олиш борасида етарли иш қилинмаётир.

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасида электр энергияни тежаш бўйича шу йилнинг биринчи квартал ҳисоботида 11-СН формасидаги маълумотлар бузиб кўрсатилган эди. Бунинг учун қонунсиз равишда корхона ходимларига 5596 минг сўм миқдорида мукофот берилган. Бирлашманинг ишлаб чиқариш цехларида ҳам иссиқликдан фойдаланишда исрофгарчиликка йўл қўйилмоқда. Корхона раҳбарига кўрсатилган камчиликларни йўқотиш тўғрисида фармойиш топширилган эди. Лекин айбдорларни жазолаш ва етказилган зарарни ундириб олиш масаласи қўйилмади. Бунда ҳам республика прокуратураси аралашишига тўғри келди. Давлатга етказилган зарар ундириб олинди.

Бу йил республика прокуратураси органлари ёнилғи-мойлаш материаллари талон-торож қилинишига йўл қўйганлиги учун қатор мансабдор шахслар ва бошқаларни жиноий жавобгарликка тортди. «Узсельхозтехника»нинг Фарғона область бирлашмасига қарашли Қўқон кўчма механизациялашган колоннаси хўжалик мудири Э. Турсунов ўз мансабидан фойдаланиб, Фрунзе район матлубот союзига қарашли Мулкобод матлубот жамияти керосин дўкони мудири А. Ҳазратқуловга 2,5 минг литрдан ортиқроқ автобензин сотган. Бундан ташқари Турсуновдаги қолган молларни ҳисоблаб чиқилганда 3 минг литрга яқин бензин кам чиқди. Турсунов ва Ҳазратқуловлар жиноий жавобгарликка тортилиб, етказилган зарар ундириб олинди.

Китоб район райсельхозтехникасида ёнилғи-мойлаш материаллари ўзбошимчалик билан сарфланаётганлиги тўғрисида шикоят тушган эди. Қашқадарё область Китоб район прокуратураси текшириш ўтказганда ушбу ташкилотнинг бош инженери А. Чориев, заправкачи А. Тўраев, шу райондаги Свердлов номли колхози шофёри У. Ашуров билан ўзаро тил бириктириб, 2 минг литрдан кўпроқ АИ-93 маркали бензинни гумдон қилганлар. Бунинг учун улар жиноий жавобгарликка тортилдилар.

Андижон область Ленинск район прокуратураси томонидан 3 минг тоннага яқин дизель ёнилғисини талон-торож бўлишига йўл қўйган «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг заправкачиси А. Ғапиров жиноий жавобгарликка тортилди.

Бухоро области прокуратураси органлари томонидан ўтказилган текширишлар натижаси бўйича ёнилғи энергетика ресурсларидан фойдаланишда хўжасизликка йўл қўйган мансабдор ва бошқа шахслардан 29 киши моддий жавобгарликка тортилдилар. Улардан 3786 сўм етказилган зарар ундириб олинди.

1981 йилнинг ўн ойи мобайнида республикамиз прокуратураси органлари томонидан 350 дан ортиқ текшириш ўтказилди. Йўл қўйилган қоида бузишлар, камчиликлар бўйича партия, совет ва хўжалик ташкилотларига 120 дан ортиқ буйруқ ва маълумотлар юборилди. Юзга яқин мансабдор ва бошқа шахслар интизомий, маъмурий жазога ва 55 киши моддий жавобгарликка тортилди. 6 та жиноий иш қўзғатилди.

Республика прокуратурасининг шу йил 3 декабрда Ўзбекистон ССР Энергетика министрлигига юборган хати министрлик коллегиясида кўрилди. Министр буйруғига биноан мансабдор шахслардан 5 киши интизомий жазо олди. Сирдарё ГРЭСи директори ўз вазифасидан четлатилди.

Хом ашё, ёқилғи, энергетика ва бошқа моддий ресурсларни тежаш ва улардан оқилона фойдаланиш ишларини кучайтириш тўғрисидаги партия ва ҳукуматимиз қарори жойларда қандай бажарилаётганлиги устидан назорат иши кун сайин жонлантирилмоқда. Мамлакатимиз бойлиги, халқимиз хазинаси бўлган хом ашё, ёқилғи, энергетика ва бошқа моддий ресурсларни тежаб-тергаб сарфлаш ва улардан оқилона фойдаланиш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

А. ПОПЛАВСКИЙ,
Ўзбекистон ССР прокурорининг ўринбосари.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ПОРТ КЕНГАЙТИРИЛМОҚДА

Росток порти 1961 йилда ишга туширилганидан буён 50 мингта кемани қабул қилди Ўтган йиллар мобайнида жаҳоннинг 63 мамлакати кемалари Росток портига кирди Порт причалларига совет кемалари ҳам тез-тез келиб туради.

ГДРнинг асосий портларидан бири бўлган Росток порти доимо кенгайтирилмоқда. Ҳозирги вақтда унинг юк обороти йилига 15,1 миллион тоннани ташкил этади. Ҳозир унинг территориясида турли типдаги кемаларга хизмат кўрсатиш учун мўлжалланган янги причаллар қурилмоқда. Ана шу ишлар тугагандан кейин 1985 йилда портнинг йиллик юк обороти 23,5 миллион тоннага етади.

КАТТА МУВАФФАҚИЯТЛАР

Булған аймоғининг чорвачилик ишлаб чиқариш-экспериментал станцияси ўзининг йигирма йиллик юбилейини нишонлади. Бу — сермаҳсул чорва зотларини урчитадиган Монголиядаги энг йирик марказлардан биридир.

Станция коллективи ўтган йиллар мобайнида чорва молларнинг кўпгина турларини кўпайтириш, шунингдек қўй ва қорамолларнинг сермаҳсул бир қанча янги зотларини етиштириш соҳасида катта муваффақиятларга эришди. Станцияда етиштирилган «Хангай» зотли майин жунли ҳар бир қўйдан ўрта ҳисобда тўрт-беш килограммдан юқори сифатли жун олинмоқда. Ҳозирги вақтда «Чойбалсан» қишлоқ хўжалик бирлашмасида ана шундай қўйлар 13 минг бошдан ошиб кетди.

ЯНГИ ЙЎЛ

Румыния Социалистик Республикасида энг катта Олт дарёси водийсида янги темир йўл магистрали белгиланган муддатидан илгари фойдаланишга топширилди. Янги йўл Кэлимэнешти билан Лотрулий Гур аҳоли пункти ўртасида қурилди. Магистрал илгариги ўтган темир йўл линиясидан 20 метр баландликка кўтарилди. Шу ерда қурилаётган гидроэлектростанция йил охирида ишга туширилгандан кейин эски темир йўл сув остида қолади.

МУҲИМ ҒАЛАБА

Социалистик Вьетнам жанубидаги энг катта Хошимин шаҳри ҳунармандчилик саноати меҳнаткашлари муҳим ғалабага эришдилар. Улар декабрь ойи бошларигача қарийб 1,3 миллион донглик маҳсулот чиқариб, шу йилги планни муддатидан илгари адо этдилар. Бу ғалабага тармоқ меҳнаткашлари ўртасида Вьетнам Коммунистик партиясининг бўлажак I съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириш натижасида эришилди.

(ТАСС).

ПОЛЬШАДАГИ АҲВОЛ

ВАРШАВА, 16 декабрь. (ТАСС). Польша ахборот органларининг хабар қилишича, миллий қутқариш ҳарбий кенгаши мамлакат бошидан кечираётган жуда қалтис тангликни бартараф этиш учун зарур бўлган тадбирларни амалга оширмоқда.

Ҳарбий кенгашнинг фармойишига биноан Польша қўшинларининг бўлинмалари маҳаллий ички ишлар органлари билан биргаликда айрим корхоналарда иғвогарларнинг забастовка уюштиришга қилаётган уринишлари пайини қирқмоқдалар.

ПХР ички ишлар министрлигининг матбуот марказида журналистлар билан ўтказилган учрашувда «Бирдамлик» касаба союз бирлашмаси маҳаллий ташкилотларининг ишбошилари ҳали четлаштирилмаган жойлардагина тартибсизлик ва кескинлик рўй бераётганлиги уқтириб ўтилди. Улар ишчиларнинг коллективларига суқулиб киришга, янги аҳвол жорий этилишига норозилик уйғотишга, маъмурларнинг буйруғини бажармасликка чақиришга уринмоқдалар. Айрим жойларда улар варақалар тарқатишга улгурмоқдалар. Бироқ, деб таъкидлади ПХР ички ишлар министрлигининг вакили, ҳозирги пайтда поляк ишчилари «Бирдамлик» томонидан бир неча кун аввалгидек тазйиққа учрамаяптилар ва уларнинг ўзлари иғвогарларга кескин зарба бермоқдалар. Пясечно телевизион заводидаги воқеалар бунга мисол қилиб кўрсатилди. Бу ердаги ишчилар забастовка қилишга чақирган ва ишчиларни завод ҳовлисидан чиқармасликка уринган иғвогарларни ҳайдаб юборганлар.

Польшанинг кўпчилик районларидаги вазият тобора яхшиланиб бормоқда. Ҳарбий ҳолат жорий этилиши арафасида «Бирдамлик» забастовка фаолиятини айниқса активлик билан амалга оширган Балтика соҳилида ва мамлакатнинг бошқа бир қанча жойларида кескинлик асосан юмшади.

ПАП агентлигининг хабар қилишича, ПХР металлургия ва машинасозлик министрлигида шу тармоқларнинг 40 та энг катта корхонаси раҳбарларининг учрашуви ўтказилди. Ҳозирги шароитда корхоналарда яккабошчилик принципини қайта тиклашга муваффақ бўлинганлиги, бу эса оператив раҳбарлик қилишга ва кўпгина мавжуд қийинчиликларни бартараф этишга кўмаклашаётганлиги қайд этилди.

Польша радиосининг хабарига қараганда, баъзи ташкилотларда, шу жумладан Варшава университетида, ПХР журналистлар союзида айрим шахслар ҳарбий ҳолат тўғрисидаги декретни писанд қилмай, социализмга қарши фаолиятни давом эттираётганликлари сабабли бу шахслар ҳибсга олинди. «Мустақил Польша конфедерациясининг» бошлиғи Л. Мочульский яширинишга уринган пайтда ушлаб олиниб қамаб қўйилганлиги ҳам хабар қилинмоқда.

Миллий қутқариш ҳарбий кенгашининг қарорига биноан олий ўқув юртлари ректорларининг конференцияси тарқатиб юборилди, бу конференция давлат органларининг баъзи бир ҳуқуқларини олишни даъво қилган эди. Варшава президенти дунёвий католиклар жамияти — Пакснинг, христиан жамоат иттифоқининг ва поляк жамоат-католик иттифоқининг фаолиятини вақтинча тақиқлаб қўйди.

Ҳамма жойда чайқовчиликка, ўғриликка қарши ва аҳолини таъминлаш системасини издан чиқараётган бошқа турдаги ҳуқуқ бузишларга қарши кескин кураш тадбирлари амалга оширилмоқда.

Кейинги кунларда Польшадаги вазиятнинг ривожи, Польша қўшинларининг бўлинмалари ва ички тартиб сақлаш кучлари меҳнаткашларнинг мададига тобора кўпроқ даражада таянаётганликларидан ва контрреволюцияга қарши курашни охирига етказишга азму қарор қилганликларидан далолат бериб турибди.

ВАШИНГТОН, 16 декабрь. (ТАСС). Оқ уй матбуот секретарининг ўринбосари Спикс бугун матбуот конференциясида гапириб, АҚШ маъмуриятининг Польшадаги воқеалар қайси йўлдан ривожланиши лозимлиги тўғрисидаги фикрини айтиб берди. Спикс ана шу суверен мамлакатнинг ички ишларига очиқдан-очиқ аралашиб, Американинг фикрича, Польшадаги вазият ҳукумат билан «иккинчи томон» ўртасида, яъни мавжуд социалистик тузумни ағдариб ташлашга ҳаракат қилиб келганлиги ва ҳаракат қилаётганлиги маълум бўлган кучлар ўртасида «муросага келиш» йўли билан «бартараф қилиниши» лозим деган гапни айтди. «Биз Польшадаги аҳвол шу йўлдан ривожланишини истаймиз», — деб қўшиб қўйди у.

Сўнгра Спикс Польшага озиқ-овқат билан ёрдам беришни тўхтатиш масаласи ҳақида гапириб, АҚШ маъмурияти ПХРга тазйиқ ўтказиш учун шу проблемадан фойдаланмоқчи эканини очиқ-равшан билдириб қўйди.

Оқ уй матбуот секретарининг ўринбосари журналистларнинг «Оқ уй Польшада ҳарбий ҳолат шароитидаги барқарорликни хоҳлайдими ёки куч ишлатадими?» деб тўғридан-тўғри қўйган саволига жавоб беришдан бўйин товлади.

Оқ уй вакилининг гапига қараганда, президент Р. Рейган АҚШ маъмурияти Польша ҳукуматига хайрихоҳ эмас, деб айтган.

СЕССИЯ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

Пекинда халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг тўртинчи сессияси ўз ишини тамомлади. Сессия ХХР экономикасининг ҳозирги аҳволини муҳокама этди, бир қанча қонунларни, шу жумладан, Хитойдаги чет эл корпорацияларига солиқ солиш ҳақидаги, хўжалик шартномалари тўғрисидаги қонунларни ва бошқа қонунларни қабул қилди.

ХХР Давлат кенгашининг бош министри Чжао Цзиян ҳукуматнинг иши тўғрисидаги докладида бундай деди: халқ хўжалиги «барқарор ривожланиш изига туша бошлади», бу йил саноат ва қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ҳажми 1980 йилдагига нисбатан тахминан 3 процент ортди, йиғиштириб олинган дон экинлари 1979 йилдаги ҳосилдорлик даражасига яқинлашиб қолди.

Шу билан бирга докладдан шундай хулоса чиқариш мумкин: Хитой экономикасида катта қийинчиликлар сақланиб қолмоқда, «халқ хўжалигидаги танг ҳолат ҳали тамомила тугатилган эмас», оғир саноат тармоқларида ишлаб чиқариш ҳажми бир йил ичида 5 процент қисқарди, давлат томонидан экономикага сарф қилинаётган капитал маблағлар анча камайди. Шу йилнинг биринчи ярмидагина 1,5 мингдан зиёд йирик ва ўрта саноат объектлари қурилиши тўхтатилди ёки кечиктирилди. Давлат бюджетидаги камоматни тугатишнинг иложи бўлмади. Бу камомат тахмин қилинишича 2,72 миллиард юанни ташкил этади. Давлат бюджетини барқарор балансланштириш учун, дейилади докладда, «анча кўп вақт талаб этилади». Оммавий ишсизлик, нарх-навонинг ортиб бораётганлиги ва пулнинг тобора қадрсизланиши аввалдагидек ҳозирда ҳам жиддий проблема бўлиб қолмоқда. Халқ вакиллари Умумхитой мажлиси депутатларининг бир группаси ҳукуматга мурожаат қилиб, саноат моллари ва озиқ-овқат маҳсулотлари нархларининг, аввало Хитой аҳолиси учун асосий озиқ-овқат маҳсулотларидан бири бўлмиш сабзавот нархининг, шунингдек парранда, тухум, гўшт нархининг ошиб бораётганлигига чек қўйиш мақсадида «амалий тадбирлар» кўришга чақирди. «Бундай аҳвол аҳолининг қаттиқ норозилигига сабаб бўлмоқда», — дейилади даъвотномада.

Молиявий ва моддий воситалар, хом ашё ва электр энергиянинг кескин тақчиллиги, бошқарув системасининг издан чиқиб қолганлиги, экономикада мутаносибсизлик кучайганлиги Хитой раҳбарларини халқ хўжалигини «тартибга солиш» юзасидан дастлаб 1979—1981 йилларга мўлжалланган йўлни ўтказиш учун камида беш йил талаб этилади, деб расмий суратда эътироф қилишга мажбур қилди.

Сессияда таъкидлаб ўтилганидек, Пекин ташқи иқтисодий соҳада Ғарбга «эшикларни очиб қўйиш» сиёсатини давом эттиради, Ғарбнинг техникаси ва технологиясини сотиб олиш билан чекланмай, экономикани бошқариш соҳасида капиталистик мамлакатда қўлланилаётган методларни ҳам баҳам кўраверади. Хитой ҳукумати жанубдаги Фуцзянь ва Гуандун вилоятларининг маҳаллий маъмурларига «махсус иқтисодий зоналар» деб аталган зоналарда енгил шартлар асосида аралаш капитал ёки тамомила чет эл капитали ҳисобига корхоналар қуриш тўғрисида Ғарб бизнесменлари билан шартномалар тузиш ҳуқуқини берди. Чет эл капиталистлари ўз ихтиёрича ишчи ва хизматчиларни қабул қилиш ҳамда ишдан бўшатиш, иш ҳақи миқдорини белгилаш ҳуқуқига эга бўладилар. Бошқача қилиб айтганда, Хитойнинг арзон ишчи кучларини эксплуатация қилиш йўли билан ҳаддан ташқари кўп фойда ундириб олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Сессияда чет эл корхоналаридан олинадиган даромад солиғи тўғрисида қабул қилинган қонун Ғарб компанияларига молиявий жиҳатдан енгил шартлар қўйишни ва тараққий этган мамлакатлардагига ва ривожланаётган кўп мамлакатлардагига нисбатан камроқ солиқ белгилашни кўзда тутади.

Хўжалик қийинчиликларини бартараф қилиш соҳасидаги тадбирлар марказда ҳам, жойларда ҳам, жумладан, бозор йўли билан тартибга солиш методларини экономикага кенг жорий қилишга, хусусий секторни активлаштиришга, давлат-кооператив мулкчилиги асосларини йўқотишга қарши чиқаётган талайгина кадрларнинг зарбасига дуч келмоқда. Шаҳарларда ҳозирнинг ўзидаёқ 1,2 миллиондан зиёд хусусий корчалонлар бор (1978 йилда 150 минг хусусий корхона эгаси бор эди). Қишлоқда якка ер эгалиги тикланаётганлиги натижасида деҳқонларнинг хусусий мулкчилик кайфиятлари ва улар ўртасидаги социал тенгсизлик кучаййиб боряпти.

Чет эл обзорчилари Хитой манбаларига асосланиб раҳбарлар орасида ташкилий ва сиёсий масалаларда, жумладан, ХХР раиси лавозимини тиклаш ва шу лавозимга номзод кўрсатиш масаласида ихтилофлар борлигини таъкидламоқдалар. Шу муносабат билан Гонгконгда чиқадиган «Минбао» газетаси Дэн Сяопиннинг шу гапларини мисол қилиб келтиради: «ҳозирги вақтда партиядаги баъзи арбоблар Хуа Гофэнни қўллаб-қувватлаш байроғи остида иш кўрмоқдалар ва Ху Яобан билан мени четлаштиришга уринмоқдалар. Бундай ҳаракатларни эътиборсиз қолдириб бўлмайди. Ҳозирги мураккаб кураш шу ҳаракатлар замирига яширинган». Мамлакатнинг экономикасини ривожлантириш йўллари ва методлари борасидаги ихтилофлар сессиянинг 1981—1985 йилларга мўлжалланган олтинчи беш йиллик планни кўриб чиқа олмаганлигининг сабабларидан бири бўлди. Ваҳолонки, илгари бу планни шу сессияда қабул қилиш кўзда тутилган эди. 1982 йилги халқ хўжалик плани ва бюджети ҳам кўриб чиқилмади. Сессия шу йилнинг охирига келиб 1981 йил плани ва бюджетини кўриб чиқди.

ХХРнинг янги конституциясини қабул қилишни кечиктиришга ҳам қарор берилди. Маълумки, халқ вакиллари Умумхитой кенгашининг 1980 йилда ўтказилган сессиясида амалдаги конституцияни қайтадан кўриб чиқиш учун махсус комиссия тузилган эди. Бу комиссияга ХХР янги асосий қонуни лойиҳасини шу сессиянинг тасдиғига тақдим этиш топширилган эди. Бундай қарорни расмий жиҳатдан изоҳлаб бериш учун конституцияни қайтадан кўриб чиқиш «мураккаб масала», «давлат ҳозирги вақтда бошқарув системасини қайта тузиш тадбирларини кўрмоқда ва кўпгина муҳим масалалар ҳозирча ишлаб чиқилмоқда ва ҳал этилмоқда» деган гаплар айтилди.

Ташқи сиёсат масалалари сессия муҳокамасига қўйилмаган бўлса ҳам, унда Советларга қарши руҳдаги гаплар айтилди.

Сессиянинг якунлари мамлакатда иқтисодий ва сиёсий беқарорлик сақланиб қолаётганлигини тасдиқлайди.

(ТАСС).

ПАХТАЧИЛИК ИНТЕНСИВ РИВОЖЛАНТИРИЛСИН

СОЮЗНИХИда икки кун давомида пахтачилик бўйича Бутуниттифоқ мувофиқлаштириш кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда Ўрта Осиё республикалари, Озарбайжон, Қозоғистон олимлари иштирок этдилар. 1976—1980 йиллардаги пахтачиликка оид илмий тадқиқот ишларининг якунлари ва КПСС XXVI съезди қарорлари асосида ўн биринчи беш йилликка мўлжалланган вазифалар муҳокама қилинди.

Мажлис қатнашчилари мамлакатда «оқ олтин» етиштиришни кўпайтиришга барча пахтакор республикаларнинг олимлари катта ҳисса қўшаётганликларини таъкидладилар. Касалликларга чидамли ғўзанинг серҳосил навлари яратилганлиги, уларни парвариш қилишнинг янги технологияси, бошқа агротехника усуллари ишлаб чиқилди. Ўзбекистон пахтачилигини ривожлантиришга оид тадқиқотлари яхши баҳоланди.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ ТАЛАБИ

✦ ХЕЛЬСИНКИ. Жаҳон Тинчлик Кенгаши АҚШнинг Ливияга тахдиди тўхтатилишини талаб қилди. Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бу ерда тарқатилган баёнотида АҚШнинг шу мамлакатга қарши олиб бораётган шиддатли кампанияси кескин қораланади.

МУВАФФАҚИЯТЛИ ОПЕРАЦИЯ

✦ КОБУЛ. АДР хавфсизлик хизмати Афғонистоннинг Жузжон вилоятида аксилинқилобчи тўдаларни тугатиш операциясини муваффақиятли ўтказди. Бахтар агентлиги хабар беришича, операция давомида жуда кўп миқдорда қурол, радиостанция, 750 та танкка қарши мина, бошқа қурол-яроғлар қўлга туширилди. Жарқудуқ аҳоли пунктида босмачиларнинг 35 уяси тугатилди. Гаровга олинган 350 аёл, қария ва болалар озод қилинди.

(ТАСС).

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

ДАВР ТАЛАБИ

Ривожланган социалистик жамиятда содир бўлаётган жараёнлар, жаҳон миқёсидаги воқеаларнинг бориши жамиятшунослар олдига янги, мураккаб вазифаларни қўймоқда, марксизм-ленинизм назариясининг ҳамма таркибий қисмларини изчил ривожлантириш ва бойитишни талаб қилмоқда. Ривожланган социализм назариясининг асослари доҳий В. И. Ленин асарларида баён этилган. Жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчиси мамлакатимизда социализм барпо этишнинг аниқ назарий ва амалий йўл-йўриқларини кўрсатиш билан бирга уни янада ривожлантириш йўлларини таърифлаб берди. Жонажон партиямиз доҳий кўрсатмаларига амал қилиб етук социализм назариясини ижодий ишлаб чиқмоқда, уни янада такомиллаштириш йўлларини белгиламоқда.

КПСС XXVI съезди мамлакатимизда коммунизм йўлидан олға қараб боришнинг янги марраларини белгилаб берди. Съездда коммунизм қуришнинг тарихий зарур босқичи сифатида ривожланган социализм назариясини чуқур илмий ишлаб чиқиш лозимлиги таъкидланди. Бу эса совет жамиятшунос олимлари олдига жуда катта вазифалар қўймоқда. Уларни тадқиқотчилар йирик коллективларининг биргаликдаги куч-ғайрати билангина амалга ошириш мумкин.

Шу жиҳатдан олганда ижтимоий соҳада илмий-тадқиқот ишлари олиб бораётган Ўзбекистон олимлари етук социализмнинг назарий омилларини ишлаб чиқишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар, деб айтиш мумкин. Республика Фанлар академиясининг И. М. Мўминов номли фалсафа ва ҳуқуқ институтида, олий ўқув юртларимизнинг фалсафа ва илмий коммунизм кафедраларида етук социализмнинг проблемалари ва турли омиллари бўйича катта тадқиқот ишлари олиб борилмоқда.

Кеча Андижон шаҳрида «Етук социализм тараққиётида умумийлик ва ўзига хослик диалектикаси» мавзуида иш бошлаган Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси шу соҳада иш олиб бораётган жамиятшунос олимларимиз учун сарҳисоб бўлиш билан бирга улар эришган ютуқлар эътирофи дейиш мумкин. Анжуманни СССР ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиялари, республика Олий ва Ўрта махсус таълим ҳамда Маориф министрликлари, «Билим» жамияти ва СССР фалсафа жамияти Ўзбекистон бўлими, Андижон область партия комитети ташкил қилган бўлиб, унда РСФСР, Украина, Белоруссия, Қирғизистон ва Тожикистон олимлари иштирок этмоқдалар. Анжуманда ҳозирги даврда ижтимоий тараққиёт диалектикаси, шу жумладан етук социализм проблемалари билан шуғулланувчи илмий ходим ва олий ўқув юртлари ўқитувчиларидан 400 га яқин киши қатнашмоқда.

Ялпи мажлис ҳамда олти секция йиғилишида юздан ортиқ доклад ва илмий ахборот тингланади. Асосий докладлар етук социализм шароитида ижтимоий тараққиётда ҳамда нокапиталистик тараққиёт йўлида умумийлик ва ўзига хослик диалектикаси, ривожланган социализмда совет жамияти социал структурасидаги ўзгаришлар, социалистик турмуш тарзи маънавий асосларининг мустаҳкамланиши, интернационал тарбия хусусиятлари, ижтимоий онгнинг ривожланиши, ҳозирги замон шароитида социалистик маданият тараққиёти ҳамда фан-техника революцияси, маънавий маданиятнинг ривожланиш қонуниятлари ва бошқа мавзуларга бағишланган. Шундай бўлиши табиий. Ахир етук социализм тараққиёти кўп босқичли жараён бўлиб, ижтимоий ҳодисалар, техникадаги ўзгаришлар, уларнинг ижтимоий тараққиётга таъсири, фан-техника революцияси ютуқлари билан социализм афзалликларининг уйғунлашуви проблемаларини қамраб олади. Конференциядан кўзланган мақсад ижтимоий тараққиёт диалектикаси назарияси масалаларига асосий эътиборни қаратиш, олим ва тадқиқотчиларга ижтимоий тараққиётнинг янги қирраларини очишда кўмаклашишдан иборат.

КПСС XXVI съездида таъкидланганидек, назария соҳасида қилинган ишлар орасида энг аввало ривожланган социализм концепциясининг ишлаб чиқилганлигини кўрсатиб ўтиш керак. Ҳеч шубҳасиз Бутуниттифоқ анжумани қатнашчилари ривожланган социализм назариясини конкрет омиллар билан бойитишга қаратилган умумлашма ва хулосаларни чиқарадилар. Етук социализм воқелиги берадиган материаллар асосида фикрлашиб оладилар. Ривожланган социализм назарияси, социализм сиёсий иқтисоди каби ҳаётнинг янги ҳодисалари, жамоатчилик фикри, фан-техника революциясининг социал оқибатлари, жамиятнинг сиёсий ҳаётидаги ҳодисаларни англашга асосланган ҳолда иш юритадилар. Конференция файласуфлар, илмий коммунизм ва сиёсий иқтисод мутахассислари йиққан ва тартибга солган материалларни текшириш ва умумлаштиришга ёрдам беради, жамиятшунос олимларга ривожланган социализм назарияси соҳасидаги галдаги вазифаларни белгилаб олишга ва аниқлашга кўмаклашади, уларни жонажон партиямиз XXVI съезди қарорларини бажариш юзасидан собитқадамлик билан иш олиб боришга сафарбар этади.

Қ. ХОНАЗАРОВ,
конференция ташкилот комитети раисининг ўринбосари, фалсафа фанлари доктори, профессор.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

ЗАМОН ЗАВҚИ

Совет даврида Ҳамза, С. Айний, Ҳабибий, С. Абдулла, Ғ. Ғулом, Уйғун, Ҳ. Олимжон каби шоирларимиз шарқ классик адабиётининг илғор анъаналаридан фойдаланиб, замонавий руҳда бир қанча ғазал ва қўшиқлар яратдилар. Уларнинг энг яхши ғазаллари халқимизни коммунистик руҳда тарбиялаш билан бирга кўпгина ғазалнавис шоирларимизнинг етишишида ҳам муҳим роль ўйнади. Бу авлод қаламида ғазал даврнинг янги воқеаларини куйлашда ўзининг янги имкониятларини кўрсатишда давом этмоқда. Бунда энди улар фақат ўтмиш ғазалининг илғор анъаналаридангина эмас, бу соҳада ўзбек совет классикасининг энг яхши тажрибаларидан ҳам ижодий ўргана бошладилар. Ҳозир уларнинг энг яхши замонавий қўшиқлари бастакорларимиз томонидан куйга солиниб, хонандаларимиз томонидан ижро этилиб, халқ орасига тобора чуқур сингиб бораётир, уларни ғоявий-эстетик жиҳатдан тарбиялашда муҳим роль ўйнаётир. Буни Ҳайдар Яҳёевнинг «Тонг қўшиғи» шеърлар китоби мисолида ҳам кўриш мумкин.

Китобда шоирнинг классик ва замонавий ғазалларимиз формасига яқин шеърлари билан бирга соф традицион услубдаги лирик ғазаллари ҳам жой олган.

Шоирнинг замонавий шеърларида меҳнаткаш халққа ва Ватанга муҳаббат, Ўзбекистон пахтакорлари ва пиллакорларидан тортиб, Тошкент метроси қурувчиларигача, Ватан мудофааси посбонларидан тортиб, Самарқанд заршунослари ва Фарғона пиллакорларигача, халқимиз ўтмишидан тортиб, бугунги бахтли ҳаётигача бўлган ранг-баранг турмуш мавзулари поэтик эҳтирос ва илҳом билан куйланади. Уларда муҳаббат ва меҳнат шавқи, Ватан ва халқ меҳри, ватанпарварлик ва интернационализм туйғулари ўзаро узвий алоқада берилади. Шу орқали ўқувчиларга умуминсоний меҳр-муҳаббат, меҳнат кишисига ҳурмат, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми ғояларига чексиз садоқат руҳлари янада кучлироқ юқтирилади. Буни шоир абстракт тарзда эмас, балки, конкрет образли тасвирий воситалар, ўйноқи шеърий формалар орқали беришга ҳаракат қилади. Масалан, у янги йилнинг оппоқ қорли тонгини пахтакор ўлкамизнинг гўзаллиги, унинг ижодкори бўлган ўзбек пахтакорининг бахтли ҳаётига қиёслаcа («Янги йил оқшоми», «Қор ёққанда»), ёшликнинг гўзаллигини гулзорга солиштиради. Буни пировард натижада Ватан қиёфаси билан таққослаб, кўнглимизда Ватанга меҳр-муҳаббатимизни янада кучайтиради. Гоҳ шоир севгили ёри кийган атласни тонгдаги ранг-баранг гулларга, гоҳ атлас ижодкорлари бўлган ўзбек қизларига, гоҳ юртимизнинг ўтмиши ва бугунги фахри бўлган нақшинкор ва навқирон Бухоро ва Самарқанд бинолари рангининг товланишига, гоҳ республикамиз бахт ва истиқболининг нурли кўринишларига ўхшатади. Шоир табиат ва инсон гўзалликларини бир-бириданн ажратиб қўймайди, уларнинг меҳнат, ижод билан эмакдошлиги, абадийлиги, уйғунлигини конкрет поэтик образларда гавдалантиради.

Тўпламдан жой олган иккинчи гуруҳ шеърлар асосан анъанавий ғазалчилигимиз формасида ёзилган соф интим ғазаллар бўлиб, уларда ҳам ижодкор инсон севгиси ва садоқати, ёр муҳаббати ва ҳижрон мотивлари, маҳбуба гўзаллиги мавҳум тарзда эмас, ҳақиқий инсоннинг муҳаббати ва гўзаллиги, садоқати ва кечинмалари, самимий орзулари тарзида берилади. Бу жиҳатдан, айниқса, Ҳ. Яҳёевнинг «Бир гўзалга», «Меҳмон эмас», «Кўрмагунча», «Дилкушодир», «Билмадингиз», «Бўлмасмикин» каби ғазаллари характерлидир. Улар ўзининг табиий равонлиги ва самимийлиги, соддалиги ва оҳангдорлиги билан халқимизни меҳнатга ва ижодга илҳомлантирмоқда, ҳаётни ва гўзалликни севишга рағбатлантирмоқда. Ватанга бўлган муҳаббат ва садоқат ҳиссини янада кучайтирмоқда.

Умуман, Ҳайдар Яҳёевнинг Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти чоп этган «Тонг қўшиғи» китобига кирган ғазал ва қўшиқлар ҳақиқий давр илҳоми бўлиб, улар халқимизни гўзаллик ва муҳаббатни ардоқлашга, меҳнат ва садоқатнинг қадрига етишга, Ватан ва эл муҳаббатини қозониш сари руҳлантиришга хизмат қиладилар.

Ш. ТУРДИЕВ,
филология фанлари кандидати.

Китоб шаҳрида янги алоқа уйи қуриб битказилди. Унда почта, телеграф, шаҳарлараро телефон станцияси, шаҳар АТСи ва радиоузели жойлашган. Бу қурилиш туфайли шаҳардаги телефон абонентлари 2 мингга кўпайди. Радиоточкалар эса 20 мингга ортди. Суратда: телефон алоқаси ремонти бюроси техниги КПСС аъзоси Ҳакима Ҳасанова.

Ш. ШАРОПОВ фотоси. (ЎзТАГ).

●

Тошкент «Сувенир» фабрикаси кўплаб сувенир маҳсулотлари ишлаб чиқармоқда. Бу совғаларни Иттифоқимизга ташриф буюраётган туристлар катта қизиқиш билан харид қилишмоқда. Шунингдек, уларни чет эллардаги сувенирлар билан савдо қиладиган фирмалар ҳам сотиб олаётир. Суратда: рассом Муҳаббат Орипова маҳсулотга сўнгги сайқал бермоқда.

В. СИРОТКИН фотоси.

●

ҲАР ТЎҒРИДА

ДЕНГИЗ ТУБИДАН

Швед олимлари Швециянинг жануби-шарқий соҳили яқинидаги Эланд ороли районида денгиз тубидан ноёб нарсаларни топдилар.

Йигирматага яқин бронза тўп, кема компаси, сопол буюмлар, қурол деталлари ва ҳаттоки 16 шиша коньяк шулар жумласидан бўлиб, улар 1676 йилги денгиз жанги чоғида ғарқ бўлган Швеция флотининг «Круна» деган флагман кемасидан чиқди.

Уша замонларда «Круна» дунёнинг энг катта ҳарбий кемаларидан бири бўлиб, жанг чоғида унда 800 га яқин киши бўлган, кеманинг бош устунини икки матрос ҳам қулочлай олмаган.

Топилган нарсалар орасида офицерлардан бириники деб тахмин этилаётган қутича алоҳида қизиқишга сазовор бўлмоқда. Унинг ичидан нодир тангалар, циркуль, транспортир, графит қаламлар, қинли ханжар чиқди. Бу қаламлар билан ҳозир ҳам ёзса бўлади. Кўпгина буюмлар сув остида 300 йилдан кўпроқ ётганлигига қарамай тузуккина сақланган. Буюмлар тегишли ишловдан ўтказилгандан кейин уларни Кальмар шаҳрининг ўлкашунослик музейига қўйиш мўлжалланади.

АКУЛАЛАР ХАВФЛИМИ?

Бу саволга қайтариладиган жавоб биттага ўхшаб туюлади, лекин кубалик обрўли биолог Гитартнинг фикрича, одамлар шу қадимги ва ғоятда такомиллашган тирик мавжудотлардан бирини адолатсиз равишда мудҳиш, қонхўр деб ёмон отлиққа чиқарганлар. Акулаларнинг 250 га яқин туридан озгинасигина чўмилувчилар, балиқчилар ёки ғарқ бўлган, кемадан тушганлар учун хатарлидир, дейди биолог. Куба теварагидаги сувда бу улкан балиқлар ғиж-ғиж бўлса-да, бу ерда 1959 йилдан бери акулалар одамга ҳужум қилган атиги биргина ҳол қайд этилган.

ПОЧТАЧИ КАПТАРЛАР

Нормандияда бир-биридан 30 километр масофада жойлашган икки касалхона почта каптарлари ёрдамида ўзаро тез ва тежамли алоқа ўрнатди. Қанотли ёрдамчилар бир касалхонадан иккинчи касалхонанинг лабораториясига анализлар солинган найчаларни етказиб берувчи ролни ўз зиммасига олди.

Бундай алоқа пухта ва амалий бўлмоқда, дейди Авранш шаҳарчасидаги касалхонанинг бош врачи Иван Знаф. Айни шу кишининг ташаббуси билан почта каптарлари «хизматга олинганди». Каптарлар, дейди врач, касалхона ўртасидаги масофани атиги чорак соатда учиб ўтмоқда.

Бошқа касалхоналарнинг врачлари каптар трассасининг тажрибасини қизиқиб ўрганмоқдалар.

(ТАСС).

Редактор ўринбосари
Б. ЮСУПОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Ҳамма нарсадан азиз. Киноэпопея. 8-фильм. 10.55 — Фильм-концерт. 11.25 — Горнчилар, қаердасиз! 11.55 — Халқ ижодиёти. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.10 — Болалар саҳналари. 18.05 — Мультфильм. 18.50 — Концерт. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Жонажон Ватанимиз бўйлаб. 20.05 — Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Ҳужжатли фильм. 22.35 — Хоккей. Халқаро турнир. СССР — ЧССР.

МОСКВА-IV. 9.00 — Время. 9.45 — Ҳужжатли фильм. 10.05 ва 17.00 — Совет тасвирий санъатида коммунист образи. 10.35 ва 11.40 — Тарих. 11.00 Умумий биология. 12.05 ва 17.30 — Инглиз тили. 12.40 ва 13.40 — Ўқув кўрсатуви. 13.10 ва 15.25 — Рус санъати. 14.10 — Бил ва уддала. 14.55 — Ҳозирги замон совет прозасида Улуғ Ватан уруши мавзуи. 15.55 — Ботаника. 16.15 — Тарих. 16.45 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Концерт. 20.15 — Киносаёҳатчилар клуби. 21.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.15 — Коммунист. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Рус адабиёти. 12.00 — Светофор. 12.45 — Қамал. Бадиий фильм, 4-қисм. 17.55 — Қўғирчоқ фильм. 18.10 — Ҳаёт каби тирик. 18.40 — Ешлик. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ишчанлик руҳидаги даврада. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Дунё воқеалари. 22.45 — Оловнинг тизгинланиши. Бадиий фильм. 1-серия.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Ўқитувчилар учун консультация. 18.40 — Телефильм. 19.00 — Чизма геометрия. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Немис тили. 20.50 — Телефильм. 21.00 — Зарбдор меҳнатимиз — беш йилликка. 21.30 — МОСКВА-IV.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек Давлат филармониясн солистларининг концерти. 9.35 — Ўзбек операларидан парчалар. 11.15 — КПСС Марказий Комитети ноябрь (1981 йил) Пленуми қарорлари — ҳаётга. 11.25 — Совет қўшиқларидан концерт. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорва қишловини боришини текширамиз. 14.00 — Якун ва режалар. 19.25 — Найда А. Қодиров чалади. 21.00 — Л. И. Брежневнинг «Эсдаликлар» китобини ўқиб. Давра суҳбати. 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Янги ёзувлар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ТОШКЕНТ РАЙОНИДАГИ
68-ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1981—1982 ўқув йили учун
8—10-СИНФНИ БИТИРГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ
асаларичилик ихтисоси бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚУВЧИЛАР СТИПЕНДИЯ, УЧ МАҲАЛ ИССИҚ ОВҚАТ, ЁТОҚХОНА ВА КИЙИМ-КЕЧАК БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ўқиш даври узлуксиз иш стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини имтиёзли тамомлаган ҳар бир йигит-қиз олий ўқув юртларига конкурссиз кириб ўқиш ҳуқуқига эгадирлар.

Билим юртида ўрта таълимни давом эттиришга имконият бўлиб кечки ишчи ёшлар мактабининг 9—10 ва 11-синфлари мавжуддир.

ҚОЛХОЗ ЁКИ СОВХОЗДАН ЙЎЛЛАНМА БИЛАН КЕЛГАНЛАР ЎЗ ЖОЙЛАРИГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни қабул комиссиясига топширишлари керак: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, 8 ёки 10-синфни битирганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки аттестат, туғилганлик тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан справка, 8 та расм (3x4 см. ҳажмда), соғлиги ҳақида справка.

Билим юрти адреси: Тошкент область, Тошкент райони, А. Абдураҳмонов номли совхоз.

Билим юртига Келес автостанциясидан 292-автобусда охирги бекатигача борилади.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА **(В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройи биносида)** — 18, 19, 20/XII да **Қўриқ** (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 18, 19/XII да **Сокин тонглар** (премьера), 20/XII да **Отасининг қизи.**

●

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА
1—10 январь кунлари соат 11 да, 13, 15.00 да

ЯНГИ ЙИЛ АРЧАСИ

Мультфильмларнинг қаҳрамонлари Қорбобо ҳузурида меҳмонда.

Марказий «Юбилей» спорт зали кассасида олдиндан билет сотиш ташкил этилган.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Кассалар ҳар куни соат 10.00 дан 19.00 гача ишлайди.

Справкалар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-07-53.

●

Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг
ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ ИЛМИЙ-ТЕХНИКА ЖАМИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА ПРАВЛЕНИЕСИ
ВА ТОШКЕНТ ТЕХНИКА УЙИ
18 ДЕКАБРЬ СОАТ 10.00 да
виночилик тармоғининг етакчи мутахассислари иштирокида
«1981 ЙИЛ ВИНОЧИЛИК МАВСУМИ ЯКУНЛАРИ ВА КЕЛАЖАКДА ҚУВВАТИНИ ОШИРИШ БЎЙИЧА ТАДБИРЛАР» деган мавзуда
СЕМИНАР ЎТКАЗАДИ

Адрес: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон кўчаси, 41-уй, «Минплодовощхоз».

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **янги программа. СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (19.30).

●

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
120-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1981—82 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА
ҚЎШИМЧА
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Секретарь-машинистка, секретарь-стенографистка, иш юритувчи, чизмачи-конструктор, электрон-ҳисоблаш машинасининг оператори, электрон-ҳисоблаш машинасининг механиги, ўйин автоматларига хизмат кўрсатиш бўйича механик.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1 йил. Ётоқхона берилмайди.

Билим юртига ўрта маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқувчиларга ҳар ойда 30 сўмдан стипендия берилади.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАР ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Мурожаат учун адрес: 700084, Тошкент шаҳри, Киров райони, Хуршид кўчаси, 45-уй (44, 56, 88-автобусларнинг «Семашко» институт бекати). Телефонлар: 35-52-12, 35-61-09.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги, «Узглавлегснабсбыт» ва унинг марказий ихтисослаштирилган базаси коллективи шу базанинг директори

Козимжон АҲМЕДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент Давлат университети физика факультетининг деканати ва жамоат ташкилотлари физика методикаси ва тарихи кафедрасининг мудири, доцент Э. Н. Назировга онаси

Малика ОЛИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

АХБОРОТ

НАМАНГАН

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Совет районидаги 5«А» микрорайонида стоматология поликлиникаси, Давлат банки янги бинолари район ҳуснига ҳусн қўшди. Яқинда 80 хонадон ҳовли тўйлари ўтказди. Ҳозир ана шу уй-жойларнинг ёнида яна иккита 48 хонали уй қад кўтаряпти. Бу биноларни тиклаётган, уларга пардоз бераётган Бойлармирза Бойлармирзаев, Аҳмаджон Султонов бошлиқ бригада аъзолари ойлик планларини муддатидан илгари бажараётирлар.

ЯНГИ ИККИТА ЛИНИЯ ИШГА ТУШДИ

«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» номли шойи газламалар комбинатида куни кеча қувончли воқеа юз берди. Чехословакия Социалистик Республикаси машинасозлари яратган «Эметекс» маркали 2 та улкан линия қурилиб, фойдаланишга топширилди. У ўз навбатида газламаларнинг аъло сифатда чиқишини таъминлаш билан бирга, ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни 22—25 процент кўпайтириш имконини бермоқда.

Чехословакиялик бош электрик Ёсеф Кучера ва бош механик Ладислаф Бернкопф ўртоқлар билан бирга комбинат ходимлари — созловчи Турдиали Бегёров, Раҳмонберди Ченостанов, слесарь Наби Сагитов, монтёр Константин Бабич ва бош механик Юсуфжон Нажмиддиновлар яқин ҳамкорликда меҳнат қилишмоқда. Янгилик планга қўшимча ўн минг сўмлаб халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқариш имконини беради.

Т. СУЛАЙМОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

СПОРТ

БАСКЕТБОЛ:

ОЛИЙ ЛИГАНИ КЎЗЛАБ

ТОШКЕНТНИНГ «УНИВЕРСИТЕТ» КОМАНДАСИ ЎЙИНЛАРИ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

Тошкент дорилфунуни талабаларидан таркиб топган «Университет» командаси бугунги кунда «Пахтакор» футболчилари, андижонлик чим хоккейчилар, «Динамо» волейболчилари ҳамда «Меҳнат» сув тўпи усталари каби мухлисларга яхши танишдир. «Университет» баскетболчилари ўтган мавсумда илк бор олий лигачилар сафида куч синашиб мутахассислар назарига тушдилар, куч ва имкониятларини намойиш қилдилар. Баскетболчилар чемпионат якунида олий лигадан тушиб қолган бўлсалар ҳам ўзларини бир қанча умидвор ўйинлари билан мухлисларда ишонч уйғотдилар.

«Университет» командасининг имкониятлари зиёда эканлиги бу йилги ўйинларда намоён бўлмоқда. Баскетболчиларимиз мамлакат чемпионатини кўтаринки руҳда бошлашди. Вакилларимизнинг ютуқлари ҳақида сўзлашдан аввал бу йилги чемпионат тартиби ҳақида фикр юритмоқчимиз. Биринчи лига аъзолари 25 коллективдан иборат бўлиб, 4 кичик группага бўлинган. «Университет» 7 командали биринчи группада куч синашмоқда. Қолган группаларга олтитадан команда киритилган. Чемпионатнинг саралаш ўйинлари группалардаги уч даврали турнир билан якунланади. Кейин ҳар бир группанинг иккитадан пешқадам коллективидан финалчилар ташкил этилади. Саккизликдан иборат финалчилар гуруҳи ўзаро икки даврали ўйинларда куч синашади. Шунда биринчи ўринни олган команда чемпион сифатида олий лигага йўлланма олади. Фахрли иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллаган коллективлар олий лигадаги сўнгги ўринларни олган икки команда билан «ўтиш» ўйинларида баҳслашадилар.

Кучлилар сафидан жой олиш учун ана шундай қийин йўлни босиб ўтишга тўғри келади. Лекин олий лигани кўзлаган баскетболчиларимиз саралаш ўйинларининг икки даврасини муваффақиятли ўтказишди. Узоқ Шарқда бўлиб ўтган баҳсларда тошкентликлар олий лигачилар сафида бир неча бор бўлган «Уралмаш» (Свердловск), Узоқ Шарқ спартакчилари сингари коллективлар билан куч синашдилар.

Шунингдек, улар «Кавказ» (Ставрополь), «Шинник», (Омск), «Спартак» (Ворошиловград) ҳамда Иркутск уйсозлик комбинати баскетболчилари билан ўзаро баҳсда астойдил ҳаракат қилдилар. Бу командалар билан ўтказилган учрашувлар вакилларимизга фақат ғалаба келтирди. Свердловск шаҳрида ўтказилган навбатдаги ўйинлар ҳам чакки бўлмади. Ваҳолонки В. Филюшкин билан В. Семинлар ворошиловградлик спартакчилар билан ўйинда майдонга туша олмадилар. Улар команда капитани С. Гаврилов сингари лат еган эдилар. Оқибатда биринчи марта мағлубиятга учралди. Шундан кейин қийинчиликни бартараф этиш учун команда аъзоларининг ҳаммаси майдонга тушиб «Университет» ғалабасини таъминлашга аҳд қилишди. Ҳамкорлик ва ўзаро бир-бирини қўллашни ўрнига қўйган баскетболчиларимиз ҳужумкорлик билан астойдил ҳаракат қилиб, қолган учрашувларни ўз фойдаларига ҳал қилдилар.

Командамизнинг зафарларига СССР терма командасига номзод Дмитрий Сухарев катта улуш қўшди. У икки тур ўйинлар мобайнида «Энг яхши марказий ўйинчи» совринини қўлга киритди. Ҳужумчи Г. Авдеев, ҳимоячилар Н. Бузляков билан В. Майстренколар тренер ишончини оқладилар. Шу тариқа мамлакат чемпионатининг икки тур ўйинлари орқада қолди. Олий лигага қайтиш учун зўр бераётган «Университет» жами 23 очко билан группа ғолиби бўлиб турибди. Свердловскнинг «Уралмаш» командасида 20 очко, Владивосток спартакчиларида 19 очко бор. Навбатдаги якунловчи саралаш ўйинлари Тошкентда ўтказилади. «Университет» баскетболчиларининг финал группага киришлари учун яна икки ғалаба кифоя. Уйлаймизки, баскетболчиларимиз ўз майдонларида ҳам ажойиб ўйинлар кўрсатиб, мухлисларни қувонтирадилар.

С. ДАНИЛОВ.

БОКС:

ОЛИМПИАДА УМИДЛАРИ

Тожикистон пойтахтида «Спартак» кўнгилли спорт жамияти марказий Советининг «Олимпиада умидлари» совринини учун ўтказилган мусобақа якунланди. Ўсмирлар ўртасида ўтказилган бу баҳсда республикамиз спартакчилари муваффақиятли куч синашдилар. Умумий команда ҳисобида пешқадамликни қўлга киритган вакилларимиз финал учрашувини РСФСР командаси (16:12) билан ўтказиб, зафар қучишди. Қозоғистон ва Ленинград боксчилари иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди. Ўзбекистон командасининг бу ғалабасига самарқандлик Р. Ильин билан Э. Одиловлар муносиб улуш қўшдилар. Мусобақа республикада қобилиятли боксчилар камол топаётганлигини кўрсатди.

У. МУСЛИНКИН.

БАҲСЛАР, МАРРАЛАР, ҒОЛИБЛАР

● **ОҒИР АТЛЕТИКА.** Смоленск шаҳрида қишлоқ спортчиларининг СССР чемпионати ўтказилди. Мусобақада республикамиз штангачилари бешинчи ўринни эгаллашди. Андижонлик В. Нажмиддинов илк бор СССР спорт мастери талабини бажарди. Тошкент области вакили М. Жўраев чемпионатнинг кумуш медалини қўлга киритди.

✦ **ШАХМАТ.** Фрунзеда кучли шахматчиларнинг мамлакат чемпионати яна уч турдан кейин якунланади. 14-тур ўйинларидан сўнг Г. Каспаров (10,5 очко) билан Л. Псахис (10 очко) олдинда боришмоқда. Тошкентлик Г. Аъзамовнинг О. Романишин ва Е. Свешников билан учрашувлари нечиктирилди. Унинг ҳисобида 6 та очко бор.

✦ **ХОККЕЙ.** Москвада «Известия» газетаси соврини учун халқаро мусобақа бошланди. Совриндорлик баҳсида ЧССР, Швеция, Финляндия ва СССР командалари қатнашмоқда. Биринчи учрашувлар қуйидагича ўтди: ЧССР — Швеция — 4:4, СССР — Финляндия — 3:2.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35-53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02420. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 291. 8